

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2019. gada 9. – 15. aprīlis

Nr. 14 (1576)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

POŠAMIES UZ LIELO TALKU!

Eiropas Latviešu apvienība aicina Lielajā talkai pieteikt diasporas talkas Latvijai un latviešiem nozīmīgās vietās ārvalstīs

Lai palīdzētu Latvijas “zaļajam vēstījumam” izskanēt tālu aiz tās robežām un atbalsoties arī katra ārpus Latvijas mītoša latvieša domās un darbos, ELA aicina Lielajā talkā 2019. gada 27. aprīlī piedalīties arī latviešu kopienas ārvalstīs. Aprūpēsīm Latvijai un latviešiem svarīgas vietas ārvalstīs un aicināsim arī citus savu mītnes zemju iedzīvotājus līdz ar mums ķerties pie grābekļiem,

stādiem un slotām, lai visi kopīgi veidotu mūsu vidi zaļāku, tīrāku, veselīgāku.

ELA aicina latviešu organizācijas, diasporas skoliņas, interešu un māksliniecišķās kopas ārvalstīs līdz 2019. gada 12. aprīlim pieteikt savu dalību Lielajā talkā, aizpildot šo saiti: <https://www.visidati.lv/aptauja/1435539579/>

Šogad Lielās talkas dalībnieki tiek rosināti uz jaunām vēsmām



vides domāšanā, tāpēc mudinām arī talkas ārvalstīs bagātināt ar izglītošanos, diskusijām un “ideju talkām” mūsdienīgas un atbildīgas vides politikas jomā, apkopot jūsu mītnes zemes labās prakses piemērus vides saudzēšanai un klimata politikai, kas varētu būt noderīgi arī Latvijā.

Detalizēts nolikums: <https://ej.uz/DiasporaTalko-nolikums>

“Dodot gūtais – neatņemams” Rainis

Pavasara labdarības akcijā organizācijai Giving for Latvia izdevies savākt rekordlielu ziedojumu summu – 10 000 britu mārciņu. Par šo naudu tulkos grāmatas latviešu valodā, pirks spēļu laukuma aprīkojumu bērniem ar īpašām vajadzībām un palīdzēs arī Ilguciema sieviešu cietumam.

līdz šim Giving for Latvia ir saņēmusi no viena ziedotāja. “Piešķirtās gandrīz 2 500 britu mārciņas ir lielākais atbalsts, ko esam saņēmuši, un mums ir liels prieks, ka diasporas latviešu uzņēmēji ar tik lielu atbildību un sirsnību piedalās ziedošanā,” atzinīgus vārdus saka viena no organizācijas Giving for Latvia līdzdibinātā-

zācijas darbinieki labdarībai veltīta savus spēkus un enerģiju bez atalgojuma. “Visiem brīvprātīgajiem Giving for Latvia ir vaļasprieks – kāds ar to darbojas vilcienā, braucot uz darbu, cits reizi gadā, palīdzot ar mantisko ziedojumu pakošanu. Katrs atbalsta pēc iespējām,” norāda Daniela Utāne.

Organizācijas darbojas, lai palīdzētu bērniem un vecākiem Latvijā, kuri ir cietuši no emocionālas un fiziskas vardarbības, un tiem, kas ir nelabvēlīgā situācijā vecuma, invaliditātes, finančiālu problēmu vai citu grūtību dēļ. Darbību loks ir ļoti plašs, tas sniedzas no labdarības izsolēm

līdz pat speciālistu apmaiņas braucieniem.

Pēdējos gados lielākā uzmanība ir pievērsta bērnu un sieviešu krīzes centru atbalstam. Latvijā ir aptuveni ducis šādu institūciju, kas nodrošina īslaicīgu patvērumu bērniem, kuŗi ģimenē ir cietuši no emocionālas un fiziskas vardarbības.

Tīklošanās pasākumi ir iedvesmojuši atbalstītājus, un nu jau tiek kalti nākotnes plāni par turpmākajām aktivitātēm. Ikviens, kuŗš vēlas iesaistīties un palīdzēt, vairāk par iespējām var uzzināt Giving for Latvia mājaslapā vai rakstot uz e-pastu info@givingforlatvia.com.



Labdarības tīklošanās vakarā piedalījās ap 40 latviešu gan no Londonas Lielbritānijā, gan arī no citām Eiropas valstīm. Papildus labdarības izsolei cilvēki tika aicināti ziedot modernu bērnu audzināšanas metožu grāmatām, spēļu laukumam Torņakalna skolai bērniem ar īpašām vajadzībām un grāmatu plaukta iegādei Ilguciema sieviešu cietuma resocializācijas programmai.

Šogad labdarības organizācija pirmo reizi sadarbojās ar korporatīvo ziedotāju, latvietes Gitas Petkevičas dibināto naudas pārvedumu kompaniju Opal Transfer, un šā uzņēmuma ziedotā naudas summa bijusi dāsnākā, kādu

jām, valdes vadītāja un arī brīvprātīgā Daniela Utāne.

Viņa arī norāda, ka sabiedrība ziedojumiem ir ļoti atsaucīga, un ziedotāju loks kļūst arvien plašāks. Pagājušajā vasarā Giving for Latvia Facebook lapa tika atzīta par oficiālu labdarības organizāciju. Pēc tam ātri vien pieteikušies un ar ziedojumiem palīdzējuši diasporas latvieši no Portugales, Vācijas, Norvēģijas, Austrijas un Lielbritānijas.

Labdarības organizāciju Giving for Latvia pirms desmit gadiem dibināja Londonā dzīvojoši jauni latviešu profesionāļi. Šobrīd labdarības pasākumos iesaistās aptuveni 30 cilvēku. Visi organi-

Tiem Brīvās Latvijas lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi Laiks – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt Laiku:

pa gaisa pastu no ASV

• par 6 mēn. – EUR 186,-

pa parasto pastu no Latvijas

• 6 mēn. EUR 86,-

• 12 mēn. EUR 130,-

Ik gadu dāvanā – Laika Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot

SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.:

LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.



BL ilggadējais lasītājs Pēteris Cielavs ir izvēlējies pasūtīt un lasīt Laiku

Par trimdas archīva likteni

3., 8. un 9. lpp.

Vēstniecību ziņas

4. lpp.

Ciemos pie ienaidnieka

5. lpp.

Kā tapa grāmata par Pētersoniem

Īrijā

6. lpp.

Kā Latvijā apkarosabiedriskos medijus?

7. lpp.

Latviešu skoliņa arī Keiptaunā, Dienvidāfrikā

10. lpp.



LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

9. APRĪLIS

Latviešu krogus vakars Briselē

Adrese: bārs *Fatboy's Schuman*, Avenue de Cortenberg 36, 1040 Brisele. **Laiks:** plkst. 18

Katra mēneša otrās nedēļas otrdienās notiek latviešu krogus vakars Briselē, uz ko ir mīļi aicināti ikviens! Šī ir iespēja gan jaukā gaisotnē atpūties un garīgi paēst, gan arī satikt draugus un paziņas, lai padalītos sadzīviskā pieredzē un apspriestu jaunumus. Tiekamies! Nākamie krogus vakari, ja vēlies laikus atzīmēt savā kalendārā, ir katra mēneša otrajā otrdienā. Sekojiet informācijai Latviešu biedrības Beļģijā mājaslapā un Facebook!

10. APRĪLIS

Politisko partiju diskusija Eiropas Parlamentā, Beļģijā

Adrese: Rue de Treves 1, B1050. Eiropas Parlaments, JAN (*Josef Antall*) ēkā, (audiovizuālā studija, 2. stāvs). **Laiks:** no plkst. 17 līdz 20.30



Debates Briselē tiek rīkotas pēc Eiropas Latviešu apvienības, Latviešu biedrības Beļģijā un Eiropas Kustības Latvijā iniciatīvas sadarbībā ar Latvijas Televīziju. Debates vadīs LTV žurnālists/-i. Publikai tiks dota iespēja uzdot arī sev interesējošus jautājumus partijai/apvienībai pārstāvjiem.

Lai pieteiktos sarīkojuma dalībai, lūdzu, aizpildīt <https://goo.gl/forms/z480IwRBLxCratx43>

Vairāk info meklējiet www.facebook.com/latviesibe

Lūgums ierasties laikus, sevišķi ja neieciešama Eiropas Parlamenta caurlaide.

10. APRĪLIS

Filmas "Ar degsmi par brīvu Latviju" pirmizrāde Briselē, Beļģijā

Adrese: 60 rue Wiertz/Wiertzstraat 60, B-1047 Bruxelles Brussels, Belgium. Eiropas Parlaments, telpa: JAN6Q1. **Laiks:** no plkst. 17 līdz 18

1991. gadā Latvija, uzsākot nevardarbigu pretošanās kustību, atguva savu neatkarību. Viena

no nozīmīgākajām pretošanās vietām bija Doma laukums, kur tieši 13. janvārī iedzīvotāji sāka veidot barikādes, kurt ugunskurus un sargāt savu parlamentu. 2012. gadā izsludināja ideju konkursu jaunajai Doma vitrāžai, kas būtu veltīta šīm barikādēm – vienam no nozīmīgākajiem notikumiem mūsu brīvvalsts vēsturē. Konkursā pārliecinoši uzvarēja jaunā latviešu architekta Kriša Zilgalvja un mākslinieka Dzintara Zilgalvja koncepcija "Ar degsmi par brīvu Latviju". Vitrāža ir unikāls notikums pasaules baznīcu arhitektūrā – tas ir 4,6 m viena lējuma stikls, kāds līdz šim nekad vēl nav radīts, turklāt tā vienlaikus ir skatāma no abām pusēm, ir trīsdimensionāla, kā arī vitrāžas vizuālais baudījums mainās atkarībā no saules atrašanās vietas un spilgtuma.

Dokumentālā filma "Ar degsmi par brīvu Latviju" ataino gan 1991. gada barikāžu notikumus, gan tiem veltītās skulptūras radīšanas procesu – no idejas līdz tās atklāšanai. Filmu producēju biedrība "Ascendum", savukārt tās konceptu radījusi žurnāliste Ilze Dobeļe, kas jau kopš kustības "Mans Doms" pirmsākumiem ir tās vēstnese.

Filmas pirmizrādē Briselē piedalīsies gan filmas koncepta autortore Ilze Dobeļe, gan Eiropas Parlamenta deputāte Prof. Inese Vaidere.

Reģistrēšanās rakstot uz inese.vaidere-office@europarl.europa.eu vai zvanot uz +3222837424

11. APRĪLIS

Tikšanās ar biedrības "Mans tautastērps" dibinātājam Briselē

Tikšanās laiks 11. aprīlī, 13. aprīlī un 14. aprīlī.

Adrese: LR pastāvīgā Pārstāvniecība, Avenue des Arts 23, 1000, Brisele.

Briselē viesosies biedrības "Mans tautastērps" dibinātājas fotogrāfe Ilze Strēle un māksliniece Ginta Zaumane. Viņas tuvākā gada laikā plāno sagatavot foto stāstu grāmatu "Mans tautastērps pasaulē". Par biedrību, tautastērpu stāstiem, izstādi un grāmatu var paskatīties šeit ar norādi "Mans tautastērps". Ja arī tev ir interese iesaistīties šajā projektā, uzrakstīt stāstu par savu tautastērpu un fotografēties, raksti uz [teatris.brisele@gmail.com](mailto:brisele@gmail.com)

11. APRĪLIS

Meistarklase "Modernie kroņi" Briselē

Nodarbības notiks 11. aprīlī, 13. aprīlī un 14. aprīlī.

Adrese: LR pastāvīgā Pārstāvniecība, Avenue des Arts 23, 1000, Brisele

Kronēta pašajūta svētkos un ikdienā ar šādu domu top mūsdienīgie vainagi.

Māksliniece Ginta Zaumane vadīs moderno kroņu veidošanas meistarklasi, kuŗas laikā ikviens varēs izveidot sev kroni pēc paša vēlmēm un fantāzijas, apvienojot etnografisko vainadziņu pieredzi un tehniku ar mūsdienās pieeja-



miem materiāliem. Visiem meistarklases dalībniekiem ir iespēja radīt moderno kroni gan kā aksesuāru kādam modernam tērpiņam vai pat savam tautastērpiņam pieskaņot. Un tas būs pa spēkam gan adatas mīlotājiem, gan "brīvdienu šuvējiem". Vienas nodarbības laikā var radīt savu kroni.

Gintas Zaumanes modernos kroņus var apskatīt: www.facebook.com/gintazaumanedesign

Lai pieteiktos, rakstiet uz teatris.brisele@gmail.com ar norādi "Kroņi" un norādiet, kuru dienu vēlaties nākt. Dalības maksa 15 eiro (par vienu nodarbību) + materiāli. Vietu skaits ierobežots.

11. APRĪLIS

Seminārs "Zaken doen in Letland" par uzņēmējdarbības iespējām Latvijā

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Nīderlandē un Latvijas goda konsuli Amsterdamā rīko semināru "Zaken doen in Letland" par uzņēmējdarbības iespējām Latvijā. Vairāk info www.facebook.com/letlandhuis

12. APRĪLIS

Latviešu kultūras nedēļas nogale Korbijā, Lielbritānijā



FREE EVENT – ALL WELCOME

Friday 12th – Sunday 14th April 2019
PRIORS HALL COMMUNITY CENTRE
Gretton Road, Corby, Northants, NN17 5EB

12. APRĪLIS

Dokumentālās filmas "Zobens un zābaki" pirmizrāde Briselē un tikšanās ar Ati Klimoviču

Adrese: LR pastāvīgā Pārstāvniecība, Avenue des Arts 23, 1000, Brisele. **Laiks:** plkst. 18.30

Latviešu biedrība Beļģijā pastāvīgajā Pārstāvniecībā ES aicina uz dokumentālā stāsta "Zobens un zābaki" pirmizrādi. Tā ir Ata Klimoviča, Raiša Valaiņa un Reīņa Ūbeļa filma par jaunajiem Jēkabpils zemessargiem, kas uz

trim nedēļām devušies uz pamatpamācības nometni Zemesardzes meža poligonā Latgalē. Dokumentāla reportāža par to, kā šajā laikā kaprāļa "Vaļa" vadībā viņiem izdevies kļūt par vienotu komandu. Studija "Drejas" 2019, filmas garums 57 min.

Pēc filmas paredzēta diskusija ar vienu no filmas autoriem – Ati Klimoviču. Viņš Briselē jau ir bijis iepriekš, kad prezentēja savu grāmatu "Personiskā Latvija". Atis Klimovičs ir pazīstams Latvijas žurnālists ar pieredzi daudzos pasaules karstajos punktos, tajā skaitā veidojis reportāžas par Krievijas militāro agresiju Ukrainā un viedokļrakstus par aktuālajiem drošības jautājumiem. Interesentus lūgums pieteikt dalību uz lbb@latviesi.be.

Sarīkojums notiek ar Ārlietu ministrijas finansiālu atbalstu.

12. APRĪLIS

Diānas Tamanes personālizstāde "Asinspiediens" Berlīnē

Atklāšana: 12. aprīlī plkst. 19
Adrese: Galerija "pavlov's dog", Bergstrasse 19, Berlīne, Vācija.

Rīgas Fotografijas biennāles balva "Meklējam jauno fotografiju!" tika dibināta 2015. gada vasarā ar mērķi atklāt un izcelt jaunus māksliniekus. Balvai pieteik-

tiek sāka jauna biennāles tradīcija, sniedzot balvas uzvarētājam iespēju sarīkot izstādi ne tikai Latvijā, bet arī Vācijā. Kā pirmā Berlīnē ir skatāma Diānas Tamanes personālizstāde "Asinspiediens".

Vairāk informācija: <http://rpbienial.com>

14. APRĪLIS

Orientēšanās sacensības komandās Briselē, Beļģijā

Adrese: Boi de la Cambre (precīzāka vieta tiks publicēta sacensību nedēļā). **Laiks:** plkst. 12

Orientēšanās pasākums šoreiz citā formātā. Joprojām komandās (3 – 5 dalībnieki). Vecumam un dzimumam nav nozīmes). Šoreiz ar piedzīvojumu sacensību elementiem. Sarīkojuma laikā dalībniekiem, pārvietojoties ar kājām, būs jāpalauza galva un jāveic dažādi speciālie uzdevumi un jāizplāno sava komandas stratēģija.



Pieteikšanās, rakstot uz [maris.berzins@gmail.com](mailto:berzins@gmail.com) līdz 11. aprīļa plkst. 20

Visa aktuālā informācija: facebook.com/DabasSkola

14. APRĪLIS

Jauktā koŗa "Lai top!" koncerts Stokholmā, Zviedrijā

Jau drīzumā jauktais koŗis "Lai top!" (Ļaudona, LATVIJA), diriģents un mākslinieciskais vadītājs Jānis Trūps, viesosies Stokholmā, kur nedēļas nogales meistarklasēs 13. aprīlī un ipašā koncertā 14. aprīlī sadziedās ar Stokholmas latviešu kori.

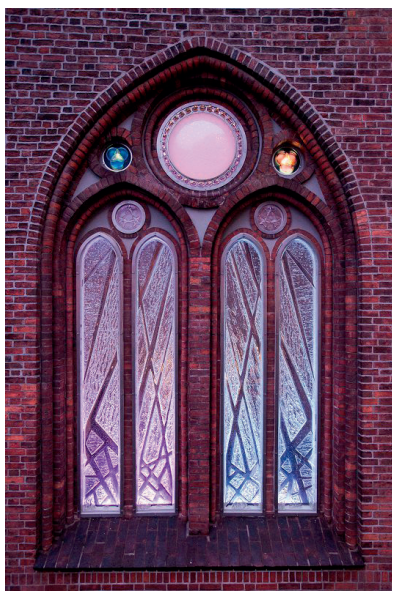
Adrese: PETRUSKYRKAN Kyrkvägen 27, Stocksund. Metro/T-Bana sarkanā līnija uz Mörby centrum, pietura "Danderyds sjukhus" vai ar vilcieniņu (Roslagsbana) no stacijas Stockholm Östra, uz Mörby. **Laiks:** plkst. 16

Pēc koncerta kafijas galds un Lieldienu tirdziņa turpinājums!

Ieeja pret brīvprātīgiem ziedojumiem, vēlams, sākot ar 100 SEK.

Ļaudonas pagastā, kur darbojas koŗis "Lai top!", koŗa dziedāšanas tradīcija ir ļoti sena un cieši saistīta ar Ļaudonā dzimušā kordiriģenta, Latvijas Nacionālās operas dibinātāja Teodora Reitera vārdu. Tuvojoties T. Reitera

115. dzimšanas dienas atcerei, 1999. gada februārī Ļaudonā no jauna atdzima jauktais koŗis. Laika gaitā kori ir vadījuši vairāki diriģenti, taču visilgāk, no 2009. gada augusta, koŗa diriģente bija Anita Melnupa, kuŗas vadībā koŗis ir aktīvi koncertējis gan tuvākās un tālākās Latvijas vietās, gan ārzemēs. No 2019. gada februāra jauktā koŗa "Lai top!" diriģents ir Jānis Trūps. Šogad koŗis atzīmē savu 20. gadu pastāvēšanas jubileju.



LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Saeima pieņem šā gada budžetu

Saeima 3. aprīlī pieņēma šā gada valsts budžetu, noraidot visus opozīcijas priekšlikumus budžeta likumam. Budžetu atbalstīja 59 parlamentārieši, pret balsoja 34 deputāti. Budžetu atbalstīja koalīcijas deputāti, bet pret balsoja opozicionāri – Linda Liepiņa, Karina Sprūde un Didzis Šmits. Savukārt Janīna Jalinska (ZZS) balsojumā nepiedalījās. 2019. gada valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi plānoti 9,2 miljardu, bet izdevumi 9,4 miljardu eiro apmērā. Pamatbudžetā plānotie ieņēmumi veido 6,4 miljardus, bet izdevumi 6,8 miljardus eiro. Savukārt speciālajā budžetā ieņēmumi plānoti trīs miljardu eiro, bet izdevumi 2,8 miljardu eiro apmērā.

Ārlietu ministrs

Edgars Rinkēvičs Vašingtonā

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs Vašingtonā pārstāvēja Latviju NATO ārlietu ministru sanāksmē, kas norisinājās par godu Ziemeļatlantijas alianses dibināšanas 70. gadadienai. Vašingtona simboliski ir izvēlēta par jubilejas sanāksmes norises vietu – 1949. gada 4. aprīlī ASV galvaspilsētā vēsturiskajā zālē (*Andrew W. Mellon Auditorium*) 12 NATO dibinātājvalstis parakstīja NATO dibināšanas līgumu. ASV Kongresa apvienotajā sesijā ārlietu ministrs uzrunāja NATO ģenerālsēdētārs Jens Stoltenbergs. Sanāksmes darba sesijas ministri pārrunāja eiroatlantiskās drošības aktuālātes un nepieciešamos soļus, īstenojot 2018. gada Briseles samita lēmumus. Būtisks sanāksmes temats bija viedokļu apmaiņa par alianses turpmāko rīcību, vērsties pret Krievijas radītajiem izaicinājumiem, īpaši Krievijas agresīvajām darbībām pret Ukrainu, Vidēji un tuvu darbības rādīšana kodolbruņojuma līguma (INF) pārkāpumiem, kā arī citiem Krievijas soļiem, kas apdraud eiroatlantisko stabilitāti un drošību.



Ministri diskutēja arī par izaicinājumiem no dienvidiem, tostarp NATO iesaisti starptautiskajā cīņā pret terorismu un situāciju Afganistānā. Tāpat tika pārrunāta virzība uz vienlīdzīgu aizsardzības izdevumu sadalījumu starp sabiedrotajiem. Latvija ir viena no septiņiem NATO sabiedrotajiem, kas iegulda aizsardzībā 2% no IKP atbilstoši sabiedroto kolektīvi pieņemtajam lēmumam.

Piedāvās konkurentu Levitam cīņā par Valsts prezidenta amatu

Kaut Egils Levits ir vienīgais pašlaik nosauktais Valsts prezidenta amata pretendents, un atbalstu viņam pādušas trīs ko-

alīcijas partijas, Levita izredzes nav drošas, vēsta TV3 Ziņas. Opozīcija sola nopietnu alternatīvu kandidātu, kurš būšot ne mazāk cienīgs vadīt valsti kā Satversmes ievadvārdu autors. Levita konkurentu, kuŗa vārds tiek rūpīgi slēpts, iespējams, varētu atbalstīt arī iekšējo konfliktu nomocītās koalīcijas partijas KPV LV deputāti. Pēc Nacionālās apvienības un Jaunās konservatīvās partijas (JKP) oficiālu atbalstu Eiropas tiesas tiesnesim Egilam Levitam šonedēļ pauda ceturtais koalīcijas partneris – liberāli noskaņotā partiju apvienība *Attīstībai/Par!*, kuŗa sola viņam atbalstu, par spīti tam, ka ne visos jautājumos viedoklis sakrīt.

“Mēs apzināties lieliski to, ka, nākamo prezidentu izvēloties, ir nepieciešams ideoloģiski dažādu politisko spēku atbalsts. Nebūs iespējams prezidents, kuŗš 100% atbilst mūsu iecerēm un redzējumam par politisko ideoloģiju. To apzinoties, uzskatām, ka Egils Levits ir ļoti labs kandidāts, labākais no šobrīd pieejamajiem, un tas būtu liels solis uz priekšu Latvijas valstij,” norāda *Attīstībai/Par!* Saeimas frakcijas vadītājs Daniels Pavļuts.

Problēmas Latvijas Televīzijā

Marta beigās par LTV valdes priekšsēdi iecēla mediju vidē nepazīstamo *Olainfarm* mārketinga tirgus datu analītiķi Eināru Gielu, bet par satura valdes locekli – Evu Juhņēviču, mārketinga eksperti un pērnvasaras Dziesmu un deju svētku izpilddirektori. Norādot uz Giela pieredzes trūkumu plašsaziņas līdzekļu jomā vai uzņēmumu vadībā, Latvijas Žurnālistu asociācija aicināja padomi atcelt konkursa rezultātus. Arī virkne LTV un Latvijas Radio žurnālistu aicināja NEPLP anulēt konkursa rezultātus. Giels un Juhņēviča nolēma paši atteikties no amatiem LTV valdē. Viņi to skaidroja ar lielo spiedienu no iesaistītajām pusēm. Mediju uzraugs LTV vadības izvēlē kļūdas neatzina un atkāpties neplāno, bet notikušo uzskata par “bezprecedenta linča tiesu”.



Pašlaik ir izveidojusies uzticības krīze Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei (NEPLP), un politiķi vērsīsies Saeimas Juridiskajā dienestā, lūdzot izvērtēt, vai NEPLP darbībā ir bijuši kādi likuma pārkāpumi, tā intervijā Latvijas Radio teica *Attīstībai/Par!* Saeimas frakcijas priekšsēdis Daniels Pavļuts. Pavļuts norādīja, ka koalīcijas partijas negrāsiņās spriest par izvēlētajiem LTV valdes locekļiem, bet gan par konkursa gaitu un notikumiem, kas noveda līdz “NEPLP uzticības krīzei”. Viņš arī uzsvēra, ka politiķi vienojušies – nepieciešams pilnveidot likuma regulējumu, tostarp pieņemt jauno sabiedrisko mediju likumu, ko nav izdevies izdarīt gadiem ilgi. Lai arī patlaban liku-

ma projekts ir nonācis Saeimā, tas tiks diskutēts arī speciālā koalīcijas diskusiju grupā.

Edinburgā izdejas skaistākās latviešu dejas un izdziedātas dziesmas

Skotijā norisinājās līdz šim vēl nebijis sarīkojums “Latviešu dienas Edinburgā”. Festivālā pulcējās latviešu diasporas deju kopas, koŗi, amatnieki un folkloras kopas no Lielbritānijas, Eiropas un citām pasaules vietām. Dalībnieki gan dziedāja, gan dejoja, gan iepirkās amatnieku tirdziņā. Tur varēja arī satikt Nodarbinātības Valsts aģentūras (NVA) darbinieci, remigrācijas konsultanti un Latvijas investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvjus, kuŗi stāstīja par darba iespējām Latvijā.



Latviešu dienās Edinburgā notika parāde pie Edinburgas pils, kuŗā piedalījās arī Latvijas vēstniece Apvienotajā Karalistē Baiba Braže. Svētku uzrunas teica arī Skotijas valdības Eiropas lietu ministrs Bens Makferons un Latvijas goda konsuls Skotijā Džons Makgregors (*John McGregor*). “Svētku gājiena laikā Edinburgas ielas no krāšņajiem latviešu tautastērpiem un plīvojot Latvijas karogiem ieguva jaunas krāsas. Edinburgas cietokšņa pakājē esošajā estrādē tika izdejas skaistākās latviešu dejas un izdziedātas skaistākās dziesmas,” par svētkiem savā Facebook kontā raksta Latvijas vēstniecība Lielbritānijā. Svētku koncerts izskanēja *Princes Street Gardens* parkā uz *Ross Bandstand* skatuves, kuŗa laikā darbojās arī amatnieku tirdziņš. Svētku noslēguma ballē uzstājās grupa *Credo* un folkloras kopa “Austrumkalns”.

Ar smaidu un labu omu aizvadīta talka Minsterē

“Lai es lācis ir tevī pašā!” ar tādu saukli pagājušajā sestdienā noritēja Lielā talka Latviešu centrā Minsterē. Kā stāsta Latviešu Centra Minsterē kultūras administratore Lauma Leišovnika, uz šo tradicionālo ikgadējo talku bija ieraudusies 25 pieauguši talcinieki un vēl ducis čaklu bērneļu. Pārsvārā bija sapulcējušies Minsterē un tās tuvumā dzīvojošie tautieši, taču kāds no talciniekiem bija braucis pat 70 kilometrus, cits – 40 kilometrus.



“Rīta kafiju iemalkojuši, labā omā un saules pavadīti grābām la-

pas, ravējām puķu dobes, mazgājām logus un sienas,” sacīja Lauma. Kaut talcinieki daudz smaidījuši, darbs bijis nopietns un rūpīgi paveikts. Ja vajadzēja, talcinieki rāpās uz trepēm: tā viņi tika klāt telpu augšdaļai. Lai tīrības ieviešana būtu vienkāršāka, tika pat lietots augstspiediena aparāts, “lai amfiteātris atgūtu savas krāsas”. Tikmēr bērni labprāt grāba pērnā gada lapas un lasīja sakritušos žagarus. Kopīgā strādāšanā pagāja piecas stundas, bet pēc tam talcinieki vēl kavējās kopīgā mielastā. Pēc labi padarītā darba centra darbinieki čaklos palīgus cienāja ar ceptām desiņām, maizītēm, veselīgiem dārzeņiem un augļiem.

Kā nodot liecības par trimdas latviešu dzīvi nākamajām paaudzēm?

Digitalizēšana ir viens no veidiem, kā saglabāt diasporas mantojumu. Tāpat arī svarīgi vēstures materiālus nogādāt atbilstošajām iestādām, kas nodarbojas ar konkrēto pētniecību, piemēram, Latvijas Nacionālajam vēstures mūzejam, Latvijas Valsts arhīvam vai novadu mūzejiem. Tāpat nozīmīga ir arī šo iestāžu savstarpējā sadarbība. Tomēr Latvijas Radio 1 raidījuma “Globālais latvietis. 21. gadsimts” viesi norāda, ka šobrīd ievērojami trūkst darbaspēka, lai visas pieejamās trimdas latviešu liecības apkopotu digitālā formātā. Lielu devumu vēstures mantojuma saglabāšanā nes arī paši latvieši, kas mitinās ārpus Latvijas. “Mana izglītība ir Informācijas un bibliotēkzinātne, ko esmu strādājusi un arī 25 gadus universitātē mācījusi studentiem. Kad es atbraucu uz Angliju, tāds centrāls arhīvs un bibliotēka te nebija. Man Nacionālā padome lūdza, lai es nolasu referātu par to, kā saglabāt trimdas latviešu kultūras vērtības.



Inese Auziņa-Smita

To es darīju un ieteicu, ka vajadzētu dibināt tādu dokumentācijas centru un arhīvu 1984. gadā,” raidījumam par sevi stāsta Lielbritānijas Latviešu dokumentācijas centra un arhīva vadītāja un Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā Kultūras dokumentācijas nozares vadītāja Inese Auziņa-Smita.

Nils Ušakovs atstādināts no amata

5. aprīlī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce (AP) ir izdevis rīkojumu par Ušakova atstādināšanu no Rīgas domes priekšsēža amata pienākumu pildīšanas.

Pūces rīkojumā uzskaitīti vairāki Ušakova kā Rīgas mēra un kā pašvaldības SIA *Rīgas satiksme* kapitāla daļu turētāja pārstāvja iz-

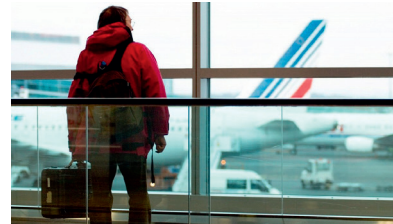


Nils Ušakovs un vicemērs Oļegs Burovs preses konferencē

darīti pārkāpumi. Pūces rīkojumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā 30 dienu laikā no tā publicēšanas. Ušakovs publiski pārdzied, ka gatavojas pārsūdzēt Pūces rīkojumu un ir pārliecināts, ka visi pārmetumi tiesā būs apgāzami. Rīgas mēra amata pienākumus pildīs Oļegs Burovs. Burovs preses konferencē pārdzied, ka mazināt pēdējos mēnešos valdošo spriedzi ir iespējams. “Ir oponenti, kas teiks, ka tas nav iespējams, bet varbūt šie cilvēki vienkārši paši neprot strādāt citādi un nezina, kā risināt saimnieciskus jautājumus. Ceru, ka visi 60 deputāti atcerēsies, ka deputāta mandātu mums ir iedevis iedzīvotāji un mums tas jāizmanto, strādājot rīdnieku labā,” sacīja Burovs.

Latvijā atgriezušās 36 ģimenes

Īstenojot remigrācijas pasākumus Vidzemē, pērn desmit mēnešos Latvijā atgriezušās 36 ģimenes, informēja Vidzemes plānošanas reģiona (VPR) sabiedrisko attiecību vadītāja Anita Āboliņa.



Laika posmā no 2018. gada 1. marta līdz 31. decembrim remigrācijas koordinatore Vidzemē Ija Groza sazinājusies ar 417 personām jeb 155 ģimenēm, sagatavojusi individuālus piedāvājumus 379 cilvēkiem jeb 137 ģimenēm, kā rezultātā uz dzīvi Latvijā atgriezušies 70 cilvēki jeb 36 ģimenes. Vidzemē izvēlēta taktika komunicēt individuāli ar ikvienu, kas vērsas pēc palīdzības, pēc iespējas meklējot atbildes uz jautājumiem, kas remigrantam nav skaidri vai vieš šaubas un tādējādi kavē pieņemt lēmumu par atgriešanos uz dzīvi Latvijā, taču nemēģināt nevienu pierunāt atgriezties, ja persona pati nav izrādījusi interesi, uzsākot saziņu ar koordinātoru.

Ināra Mūrniece tikās ar latviešiem Austrijā



Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece piedalījās ikgadējā Eiropas Savienības (ES) valstu parlamentu priekšsēžu konferencē, kas notika

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

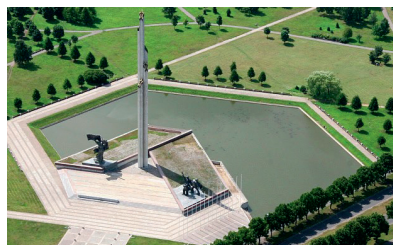
(Turpināts no 3. lpp.)

8. un 9. aprīlī Vinē. Pirms konferences Ināra Mūrniece Latvijas vēstniecībā tikās ar Austrijā mītošajiem latviešiem. Mūrniece tikās ar Latvijas diasporas pārstāvjiem Latvijas vēstniecībā Austrijā. Parlamentu priekšsēžu konferences pirmajā sesijā notika diskusija par Eiropas Savienību un tās kaimiņiem, īpaši pievēršoties ES paplašināšanās gaitai Rietumbalkānos, ES kaimiņu politikai un ES Donavas stratēģijas īstenošanai. Šajā sesijā tika pārrunātas turpmākās sadarbības iespējas ES Austrumu partnerības politikas īstenošanā, kuŗas pirmā desmitgade aprit šogad.

Konferences otrā sesija bija veltīta diskusijai par Eiropu pirms šā gada maijā paredzētajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Parlamentu priekšsēži apmainījās viedokļiem par iespējām stiprināt sadarbību starp nacionālajiem parlamentiem un Eiropas institūcijām.

Diskusijas par Uzvaras pieminekli

Saeimas deputāti sākuši vērtēt vairāk nekā 10 000 cilvēku parakstīto iniciatīvu par pieminekļa demontāžu. "Viens no galvenajiem argumentiem ir tieši tāds, ka latviešiem šis piemineklis asociējas ar padomju varas represijām, padomju okupāciju un izsūtīšanu, deportācijām uz Sibīriju," skaidroja iniciatīvas autors Ūģis Polis. Nekādā lēmumi pagaidām nav pieņemti.



Saeimas deputāts Artuss Kaimiņš (KPV LV) Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā ierosināja pārveidot Uzvaras pieminekli par Latviešu tautas okupācijas atceres memoriālu, paziņojumā plašsaziņas līdzekļiem informēja KPV LV. Ārlietu ministrija uzsver – pieminekli aizsargā Latvijas vienošanās ar Krieviju. Runa ir par 1994. gadā noslēgto vienošanos par Krievijas militāro personu sociālo aizsardzību Latvijā. Tajā iekļauts pants par memoriālo būvju un kaŗavīru masu apbedījumu saglabāšanu. Ārlietu ministrija uzsver – kaut gan Uzvaras piemineklis vienošanās tekstā nav pieminēts, protokoli norādot, ka strīdīgais pants attiecas tieši uz to. Reaģējot uz jauno iniciatīvu Uzvaras pieminekļa nojaukšanai, Latvijas Krievu savienības saraksta līderei Eiropas Parlamenta vēlēšanās Tatjanai Ždanokai nedēļas laikā izdevies savākt vairāk nekā 20 tūkstošus parakstu pieminekļa saglabāšanai.

Edgars Katajs Mūžībā

96 gadu vecumā mūžībā devies japāņu un ķīniešu valodas autoritāte Latvijā Edgars Katajs (1923 – 2019).

Edgars Katajs dzimis latviešu dzelzceļnieka ģimenē, beidzis Har-



binas Kristīgo apvienības vidusskolu un Ziemeļmandžūrijas universitātes Ekonomikas fakultāti, strādājis Harbinā par tulkuru PSRS ģenerālkonsulatā (1945-1950), ķīniešu valodas docētāju un tulkuru Harbinas Politehniskajā institūtā (1945-1955). Edgars Katajs bija tulkotājs un mācībspēks. Ilgus gadus mācījis japāņu valodu Latvijas Universitātē, bijis nozīmīgs starpnieks Liepājas un Japānas arodbiedrību un Rīgas un Kōbes kontaktos. Tulkojis daiļliteratūru gan no japāņu, gan no ķīniešu valodas, rakstījis arī pētnieciskus rakstus par ķīniešu un japāņu literatūru. Sarakstījis arī grāmatas par Ķīnas un Japānas kultūru.

Beidz "Dvēseļu puteņa" uzņemšanu

Kino pilsētā Cinevilla tika uzņemta filmas "Dvēseļu puteņi" pēdējā epizode, kas atainos Lāčplēša Kaŗa ordeņa piešķiršanu mājās pārnākušajiem latviešu strēlniekiem.



Augstākais Latvijas militārais apbalvojums – Lāčplēša Kaŗa ordenis – tika radīts 1919. gada 11. novembrī par godu bermontiešu sakaušanai Daugavas krastos un Rīgas atbrīvošanai. Lāčplēša Kaŗa ordenis ir pirmais Latvijas valsts apbalvojums. Pirmā apbalvošanas ceremonija notika gadu pēc Torņakalna atbrīvošanas – 1920. gada 11. novembrī Esplanādē. Ordeni piešķīra Latvijas armijas kaŗavīriem, bijušajiem latviešu strēlniekiem un ārzemniekiem, godinot viņu devumu Latvijas neatkarības izcīnīšanā. Filmu noslēdzošās ainas uzņemšanas laukumu apmeklēja Valsts prezidents Raimonds Vējonis un aizsardzības ministrs Artis Pabriks (AP). Filmas "Dvēseļu puteņi" pirmizrāde iecerēta 2019. gada 11. novembrī. Tās galveno aktieŗu vidū ir vairāki Latvijas profesionāļi, tostarp, Vilis Daudziņš, Ivars Krasts un Gatis Gāga, Mārtiņš Vilsons, Rēzija Kalniņa, Raimonds Celms, Jēkabs Reinis, Ieva Florence un citi.

Latvijas pārstāvji Carousel uzstāsies piektie

Tapis zināms, ka Latvijas pārstāvji starptautiskajā dziesmu konkursā "Eirovizija" duets *Carousel*, kas uzstāsies otrajā pusfinālā, uz skatuves kāps sarīkojuma pirmajā daļā ar 5. kārtas numuru.



Konkursa otrais pusfināls notiks 16. maijā. Savukārt lielais fināls risināsies 18. maija vakarā, un tajā uzstāsies desmit labākie no katra pusfināla, kā arī tā dēvētā lielā piecnieka valstis un šī gada rīkojātājs Izraēlas pārstāvis.

Latvijā koncertēs britu rokūzikas diva Bonija Tailere

11. jūlijā Dzintaru koncertzālē savas Eiropas turnejas ietvaros ar vienīgo koncertu Baltijā uzstāsies britu rokūzikas diva Bonija Tailere. Viņa izpildīs savus superhitus *The Best, It's a Heartache, Total Eclipse of the Heart* un citas klausītāju iemīlotas dziesmas, kā arī jaunāko veikumu no martā izdotā albuma, portālu *Delfi* informēja koncerta rīkotāji no koncertaģentūras *Star Booking*.



Bonijas Taileres unikālā bals parādījusi viņu par vienu no atpazīstamākajām vokālistēm pasaules populārajā mūzikā, un neparastā tembra dēļ viņa salīdzināta pat ar Rodu Stjuartu un Džoniju Kešu.

Par konkursu "Ceļojums uz Operu"

Lai veicinātu jauniešu interesi par operas mākslu, jau sesto gadu VSIA "Latvijas Nacionālā opera un balets" aicināja 9. – 12. klašu skolēnus piedalīties konkursā "Ceļojums uz operu", kas šogad bija veltīts topošajiem baleta jauniešiem "Hamlets" un



Konkursā "Ceļojums uz Operu 2019" pirmo vietu ieguvušas Mērsraga vidusskolas skolnieces **Laura Elizabete Ķiršakmene, Diāna Krovalka un Viktorija Jēkabsons**.

"(Ne)stāsti man pasakas". Konkursa galvenais uzdevums bija radošais darbs foto vai video formātā, kuŗā jaunieši, izmantojot dejas vai kustību elementus, atspoguļoja savu skatījumu uz vienu vai abiem pasaules un latviešu literatūras šedevriem – "Hamlets" un "Krāsainās pasakas".

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

FRANCIJA. Latvijas vēstnieks Francijā Imants Lieģis apmeklēja Bordo un Kabarā, lai tiktos ar abu pašvaldību pārstāvjiem, uzstātos ar referātu Bordo Politikas zinātņu Institutā (*Sciences Po*), kā arī tiktos ar latviešiem Bordo. Kabarā vēstnieks piedalījās svinīgā goda plāksnes atklāšanas ceremonijā par godu Francijas admirālim Žanam-Žozefam Brissonam (*Jean-Joseph Brisson*), kuŗa pirms 100 gadiem vadītie Francijas – Lielbritānijas jūras spēki palīdzēja atvairīt Bermonta armijas uzbrukumu un saglabāt 1918. gada novembri izveidotās Latvijas Republikas neatkarību.



LIELBRITANIJA. 3. aprīlī Londonā Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē svinēja Latvijas dalības NATO 15. gadadienu un NATO dibināšanas 70. gadadienu. Vēstniecībā uzstājās Eiropas Reformu centra ārpolitikas direktors un bijušais Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Īans Bonds (*Ian Bond*), klātesot gan vēstniekiem no valstīm, kuŗas ar Latviju kopā iestājas NATO, gan britu ārējās un drošības politikas ekspertiem, gan Britu – latviešu asociācijas biedriem. Sarīkojumu atklāja Latvijas vēstniece AK Baiba Braže, uzsverot, ka „Vienotās eiroatlantiskās telpas drošība un visu mūsu sabiedroto intereses ir kopīgas – miers un sadarbība gan Eiropā, gan globāli. NATO ir aizsardzības aliance un ir gatava atvairīt visus draudus.

• Lielbritānijas vēstniecība Latvijā 11. aprīlī aicina uz preses konferenci un mediju seansu, iepazīstinot ar jaunu dokumentālu īsfilmu "Sabiedrotais", kas tapusi filmu studijā *Lokomotive*, režisors Kārlis Lesiņš. Filmas pirmizrāde notika 17. aprīlī Liepājā, kur pirms 100 gadiem Lielbritānijas kaŗakuģi sargāja Latvijas Pagaidu valdību. Filmas Sabiedrotais papildu nosaukums ir Lielbritānijas loma Latvijas cīņā par neatkarību 1918. un 1919. gadā, tāpēc filmas tapšanu studijā *Lokomotive* finansiāli atbalstījusi Lielbritānijas vēstniecība Latvijā.

ZVIEDRIJA. 28. martā, lai atzīmētu 30. gadadienu kopš Zviedrijas radio izskanējis pirmais raidījums latviešu valodā, vēstniecībā pulcējās bijušie Latviešu redakcijas darbinieki. Sešpadsmit pastāvēšanas gados redakcijas štātā un ārstatā strādājuši vairāki desmiti darbinieku, daudzi no viņiem ir Latvijā un Zviedrijā labi zināmas personības. Laikabiedru atmiņās neiztrūkstoši klāt bija arī nu jau aizsaulē aizgājušais pirmais redakcijas vadītājs Vilnis Zaļkalns. Sarunās piedalījās arī Latvijas vēstnieks Zviedrijā Mārgers Krams un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks.

• Lai izteiktu pateicību *Rotary* kustībai Zviedrijā par Latvijai sniegto atbalstu, Latvijas vēstnieks Zviedrijā Mārgers Krams tikās ar Viduszviedrijas *Rotary* klubu pārstāvjiem. Svinīgajā sarīkojumā viņš pasniedza Vēstnieka Atzinības rakstus 15 Zviedrijas *Rotary* klubiem, kuŗi jau 12 gadu gaŗumā ik gadus īsteno dažādus palīdzības projektus Latvijā. To ietvaros palīdzība tiek sniegta lauku skolām un bērnu daržiem, vecu ļaužu mītnēm un slimnīcām, lai sniegtu atbalstu galvenokārt lauku bērniem vai vecākiem cilvēkiem. Pasniedzot Atzinības rakstus, vēstnieks augsti novērtēja rotariešu ieguldījumu Latvijā, caur savu darbu ne vien finansiāli atbalstot projektus, bet arī veicinot pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā, tuvinot Latviju Ziemeļvalstīm.

SOMIJA. Oulu viesojās Latvijas vēstniece Somijā Kristīne Našeniece. Vizītes laikā vēstniecei notika vairākas tikšanās ar Oulu pilsētas, universitātes, kultūras un biznesa pārstāvjiem, ar kuŗiem tika pārrunātas Oulu pilsētas un reģiona attīstības plāni un izaicinājumi. Pilsētā tiek plānota abu pilsētu universitāšu teritoriju apvienošana un jaunas slimnīcas būvniecība. Oulu ir viens no Somijas reģioniem, kuŗā turpina pieaugt iedzīvotāju skaits, kā arī, pateicoties lielam skaitam jauniešu, Oulu pilsēta ir viena no jaunākajām pilsētām Eiropā pēc iedzīvotāju vecuma.

ČEHIJA. 4. un 6. aprīlī, noslēdzot Latvijas Simtgades svinības Čehijā, Eiropas filmu festivālā Prāgā un Brno tika demonstrēta 2018. gada Latvijas labākā pilnmetrāžas spēlfilma "Bille". Skatītājiem bija iespēja arī iepazīties ar filmas režisoru Ināru Kolmani un viņas redzējumu par Vizmas Belševicas leģendāro darbu. Vēstniece puda gandarījumu, ka "Bille" ir ne vien saņēmusi Latvijas augsto apbalvojumu, bet arī gūst augošu starptautisko atpazīstamību. "Billes" demonstrēšana Čehijā ir īpaša, jo filma ir Latvijas kopprodukcija ar Čehijas partneriem. Šis darbs apliecina mūsu valstu veiksmīgo sadarbību visdažādākajos līmeņos.



ĪRIJA. Latvijas vēstniecības Īrijā padomniece Edīte Medne piedalījās Dundalkas Tirdzniecības kameras organizētajā Biznesa dienā. Dundalkas Domes telpās notika tikšanās ar pieciem vietējiem uzņēmējiem, kuŗas tika pārrunāta gan iespējamā sadarbība tirdzniecības un tūrisma jomā, gan juridisko un apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanā Latvijas diasporai Īrijā.

LAIKU UN VIETU MIJĀS



FRANKS GORDONS

Un kas par to, ka NATO ģenerālsēkretārs Jens Stoltenbergs “uzdrošinājās” salīdzināt Staļinu ar Hitleru, uzsverot, ka gan viens, gan otrs nebija apturams ar vārdiem vien? 1949. gadā, kad tika nodibināta NATO alianse, Staļins jau bija paguvjis sagraut pēdējās demokrātijas atliekas Čehoslovākijā, pārejās satelītvalstīs jau bija pilnīgi “komunizētas”, 29. augustā tika uzspridzināta pirmā padomju atombumba, laužot ASV monopoli šai jomā, oktobrī starp Elbas un Oderas upēm Kremļis sastīķēja kroplīgu veidojumu – tā dēvēto VDR, un tai pašā mēnesī priekšsēdis Mao Pekinā proklamēja ne butaforisku, bet visai iespaidīgu komunistisku valsti Ķīnā. Itālijā un Francijā spēcīgās kompartijas bija gatavas apvērsumam, ja no Maskavas tiktu dots signāls.

Tātad tas bija īstais, ja ne pēdējais brīdis Ziemeļatlantijas pakta

organizācijas – NATO alianses dibināšanai.

Tagad, pēc 70 gadiem, 29 NATO dalībvalstīm pretim stāv lielkrievu imperiskais putinisms, kam atšķirībā no sabrukušas Padomijas ir cits ideoloģisks “noformējums”, bet agresīvas ekspansijas tieksme ne mazāk spraiga – plus digitālais kiberkašs kā novitāte.

Maskavā brēc, ka NATO pievirzījusies Pleskavai. Tas ir labi, tāpat kā tas, ka Ačažos “vaktē” Kanādas kontingents. Labi, ka ASV valsts sekretārs Maiks Pompeo NATO 70 gadu jubilejas sanāksmē prezidenta Trampa vārdā (šobrīd tas ir svarīgi) apliecināja, ka alianse stāv uz stipriem pamatiem, ka Piektais pants negrozāms un ka atvairāmi draudi, kas nāk ne tikai no Maskavas, bet arī no Pekinas (kaut citā “griezumā”).

Šajos 70 gados NATO aliansei, var teikt, gājis visādi. Turcija, piemēram, pirmajos alianses gados

bija tai spēcīgs balsts, un Korejas karā (1950-1953) turku kaņavīri bija paši drosmīgākie. Taču kopš par Turcijas faktiski autoritāro vadītāju kļuvis Tajips Redžeps Erdogans, savu nozīmi NATO alianses militārajā struktūrā saglabājis vairs tikai kaņavīru aviācijas bāze Indžirlikā, un tā pati ne vienmēr bijusi, teiksim, ASV rīcībā. NATO interence Libijā gan palīdzēja gāzt neapreķināmā Muamara Kadafi režīmu, bet nu jau gandrīz astoņus gadus tur valda haoss, tās austrumos, Bengazi novadā, nostiprinājies kāds “kaņakungs”, kas piedāvājis Krievijai vietu bāzei, un piedāvājums ticis pieņemts.

Abas NATO spēku militārās operācijas Balkānos – 1995. un 1999. gadā – bija pamatotas, jo darīja galu genocīdam, kas bija vērstas pret albāņiem Kosovā, pret musulmaņiem Bosnijā un par kuņu atbildīgs bija “Lielserbijas” fanātiķis Slobodans Miloše-

vičs, ko notiesāja Hāgas tribunāls un kurš nomira ieslodzījumā.

Un ja nu mēs nonākam pie Balkāniem, kā dāvana NATO 70. gadskārtai uzskatāma priecīgā vēsts par NATO dalībvalsts Grieķijas premjerministra Aleksisa Tsiprasa valsts vizīti Skopjē, tagad jau Ziemeļmaķedonijas galvaspilsētā. Vairāku ministru un uzņēmēju grupas pavadīts, Tsiprass sarokojās ar beidzot pārdēvētās slāvu maķedoniešu valsts premjerministru Zoranu Zaevu, un abas puses vienojās par patiesi draudzīgām attiecībām visos līmeņos – politikas, ekonomikas, infrastruktūras, transporta un kultūras jomās.

Garā konflikta īsais un pozitīvais noslēgums: “Bijusi Dienvidslāvijas republika Maķedonija” (FYROM) bija dadzis Grieķijas acīs, jo Maķedonija ir arī province Grieķijas ziemeļaustrumos ar dziļām vēsturiskām sak-

nēm, un Grieķija, kuņai NATO alianšē ir veto tiesības, neļāva slāvu Maķedonijai kļūt par NATO dalībvalsti, kamēr tā nav mainījusi nosaukumu. Beidzot tika sasniegts kompromiss – “Skopjes republika”, “Vadraras (upes nosaukums) republika” noraidīta, un abas puses salīga mieru, vienodamies par nosaukumu “Ziemeļmaķedonija”. Krievija visiem spēkiem, tostarp ar kukuļiem, mēģināja sarīdīt savā starpā grieķu un slāvu maķedoniešu nacionālistus, bet tas neizdevās, un ceļš uz dalību alianšē Ziemeļmaķedonijai nu ir vaļā.

Ne tikai Piektais pants, bet pati iespēja palielināt NATO dalībvalstu skaitu tracina putinisko Krieviju, jo stiprina Rietumu pozīcijas pretstāvē. Ukrainas prezidenta amata kandidāts Volodimirs Zelenskis sola, ka viņa vadībā nomainīgs būs “ceļš uz NATO”... Nemainīgs – un tas ir labi.



KĀRLIS STREIPS

Igaunijas Valsts prezidente Kersti Kaljulaida nesen paziņoja, ka šā gada 18. aprīlī viņa dosies vizītē uz Krieviju. Oficiālais iegansts vizītei ir fakts, ka nesen Maskavā pabeigts Igaunijas vēstniecības nama remonts, un valsts prezidente piedalīsies tās atklāšanā. Kremļis, savukārt, ir paziņojis, ka cars Vladimirs būs viszēlīgi gatavs kaimiņvalsts prezidentei uzņemt arī pie sevis. Krievijas vēstnieks Igaunijā Aleksandrs Petrovs kādā intervijā bilda, ka viņš cer, ka “Igaunijas prezidentes valsts vizīte Krievijā atvērs jaunu ēru attiecībās starp abām valstīm. Ceru, kad Kersti Kaljulaida būs Maskavā, viņa spēš objektīvi aplūkot Krievijas galvaspilsētu un maskaviešus, saprotot, ka mēs esam gatavi veidot attiecības ar Igauniju uz kopējas cieņas pamatiem un kā labi kaimiņi. To atkārtoti ir teicis prezidents Putins. Esam kaimiņvalstis, mūsu kopējā vēsture stiepjas pāri gadsimtiem, joprojām ir ģimenes saites, un mēs labprāt baudītu viens otra kultūru un mākslu. Ir daudz vairāk lietu, kuņas mūs var savest tuvāk kopā nekā to, kuņas mūs šķir.”

Pirms spriest tālāk par šo visnotaļ ekstravaganto apgalvojumu no diplomāta puses, vērts atcerēties, ka 2005. gadā Latvijas Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga, atšķirībā no toreizējiem prezidentiem kaimiņvalstīs Igaunijā un Lietuvā, nolēma doties uz Maskavu, lai piedalītos Otrā pasaules kara beigu atceres 60. gadskārtas sarīkojumos. Mūsu prezidente toreiz skaidroja, kas tas viņai ļāus pasaules mediju priekšā skaidrot, ko kara beigas nozīmēja mūsu valstij un ne tikai, proti, daudzu gadu desmitu garumā ilgstošu militāru un totalitāru svešas valsts

okupāciju, prātam neaptveramas represijas, divas deportāciju kārtas utt. Vizītes pretinieki apgalvoja, ka ar savu klātbūtni gadadienas atzīmēšanā Freibergas kundze leģitimēs Kremļa uzstājību par domu, ka Padomju savienība Otrajā pasaules karā uzvarēja pilnībā viena pati, bez sabiedrotajiem. Mūsu prezidente Maskavā sniedza daudzas intervijas, turklāt tajās dienās klāt bija arī viņas labais draugs Francijas prezidents Žaks Širaks, arī Amerikas prezidents Džordžs Bušs, kuņš pa ceļam uz Maskavu piestāja Gruzijā un Latvijā, mūsu valsti nokaitinot Kremli ar atzinumu, ka padomju okupācija bija “viena no nepareizākajām lietām pasaules vēsturē”, kā arī to, ka Baltijas valstis bija “okupētas un pakļautas komunistu represijām.”

Protams, kopš 2005. gada Krievijas uzvedība pasaulē ir bijusi tādā agresīvas līmenī, kāds nav redzēts kopš lielā kara. 2008. gadā bija iebrukums Gruzijā, it kā lai atbalstītu “krievu tiesības” Abhāzijā un Dienvidosetijā. 2014. gadā notika Krimas okupācija, visu laiku ir bijušas diversantu rīcības Ukrainas austrumos. Starp citu – attiecībā konkrēti uz Igauniju arī bija 2007. gada notikumi, kad Tāllinā nolēma pārcelt Otrā pasaules kara piemināto “bronzas zaldātu”, sauktu Aļoša, no pilsētas centra uz kādu nomaļāku vietu. Igaunijas galvaspilsētā izcēlās lieli nemieri, bet no Kremļa savukārt nāca viens no pirmajiem lieliem kiberuzbrukumiem, kādu pasaule līdz tam bija pieredzējusi. Kopš tā laika Krievija ir nostājusies pret pasaules interesēm Sīrijā, nu arī Venecuēlā, ar arvien klajākļušos likumus un principus. Vai tādos apstākļos ir prāta darbs Igaunijas prezidentei doties oficiālā vizītē uz lielo kaimiņvalsti?

Par to, tā kārtīgi padomājot, atbilde, vismaz man personīgi, uz šo jautājumu ir – jā! Vēstniecības atklāšana jebkuņai valstij ir liels diplomātisks un starptautisks attiecību notikums, un ir gluži loģiski, ka attiecīgo ceremoniju ar savu klātbūtni arī pagodina attiecīgās valsts pirmā persona. Šajā konkrētajā gadījumā arī vērts saprast, ka Kersti Kaljulaida nav vienkārša sieviete – viņai ir maģistra grāds biznesa administrācijā, pirms kļūt par Igaunijas prezidentu, viņa vairāk nekā desmit gadus bija Igaunijas pārstāve Eiropas Savienības Audita tiesā, un laika gaitā viņa ir daudz rakstījusi par Igaunijas attiecībām ar savienību, kā arī par dažādiem sabiedriskiem un ekonomiskiem jautājumiem.

2011. gadā Kaljulaidas kundze kļuva un līdz ievēlēšanai valsts prezidentes amatā bija Tartu universitātes valdes priekšsēde. Valsts prezidenta vēlēšanās 2016. gadā viņa bija sava veida “tumsais zirzīņš”, tikai pēc vairākām neveiksmīgām kārtām viņa tika piedāvāta kā kandidāte un uzvarēja. Šajā ziņā viņa ir līdzīga mūsu Vairai Viķei-Freibergai, kuņa arī iznira kā kandidāte tikai pēc tam, kad mūsu Saeima atkārtoti nespēja atrast vairākumu kādam citam kandidātam.

Katrā gadījumā man nav šaubu, ka Kersti Kaljulaidai par Krieviju nekādu ilūziju nav. Ja reiz tā būs oficiālā vizīte, tad tikšanās ar caru Vladimiru ir vismaz puslīdz obligāta, un – ej nu sažini – varbūt Igaunijas prezidente būs gatava ar viņu runāt stingri vai pat skarbi. Var arī teikt, ka sarežģītos apstākļos runāt ir labāk nekā nerunāt. Aukstā kara laikā, kad starp

Ciemos pie ienaidnieka

Amerikas Savienotajām Valstīm un Padomju Savienību pastāvēja globāla pretstāve, sākot ar ASV prezidentu Ričardu Niksonu, Amerika tomēr atrada veidu, kā ar pretinieku sarunāties par lietām, kuņas abām pusēm bija kopīgas intereses, it īpaši attiecībā uz kodolieročiem. Arī mūsdienās, neskatoties uz Krievijas nedarbiem pasaulē, ir jomas, kuņas tā var sadarboties ar citiem, piemēram, cīņā pret terorismu vai klimata maiņu jautājumos. Protams, Igaunija nav Amerika, uz globālā šaha galda tai ir daudz, daudz mazāka ietekme, bet, ja Kersti Kaljulaida namatēviem varēs kārtējo reizi atgādināt, kāpēc patlaban pasaule pret Krieviju vērs sankcijas, tad tas būs tikai un vienīgi labi.

Attiecībā uz Krievijas vēstnieka teikto par attiecību veidošanu. Atsevišķi ar Igauniju (vai arī Latviju) Kremļis attiecības nevar veidot, jo Igaunija ir Eiropas Savienības dalībvalsts un ar tās kopējo ārpolitiku. Tieši tas, cita starpā, ir ļāvis Eiropai saglabāt sankcijas pret Krieviju, ja arī atsevišķās dalībvalstīs ir politiķi, kuņi labprātāk

redzētu tās aizejam, nevis atnākam. Šādā nozīmē solidaritāte ir tikai un vienīgi apsveicama. It īpaši brīdī, kad vienā no pasaules lielvarām pie teikšanas ir cilvēks ar prātam neaptveramām simpātijām pret Krievijas diktatoru. Patiesībā aptveramām, bet – lai tas patlaban paliek kā blakus jautājums. Krievija ir pelnījusi globālu nosodījumu kaut vai tāpēc, ka tās uzvedība ir piespiedusi valstis reaģēt arī veidos, kādi ir dārgs priekšs. Pilnīgi noteikti NATO būtu vieglāk, ja tai patlaban nebūtu jāizvieto ievērojami spēki Baltijas valstīs. Daudzās pasaules valstīs nācies izdot lielu naudu datorsistēmu pārkārtošanā, lai tās pasargātu pret tādiem uzbrukumiem, kādi piedzīvoti 2016. gada vēlēšanās Amerikā, tā dēvētajā *Breksita* referendumā Lielbritānijā, kā arī citās vēlēšanās Eiropā un citur pasaulē. Taču vienas mazas Eiropas valsts prezidentes viesošānās Maskavā to nemainīs ne labā, ne sliktā virzienā. Saku vēlreiz – maz ticams, bet varbūt Kersti Kaljulaida spēš Kremļa vīrus vismaz mazlietiņ pabīdīt civilizācijas virzienā.



LETA
nacionālā informācijas aģentūra

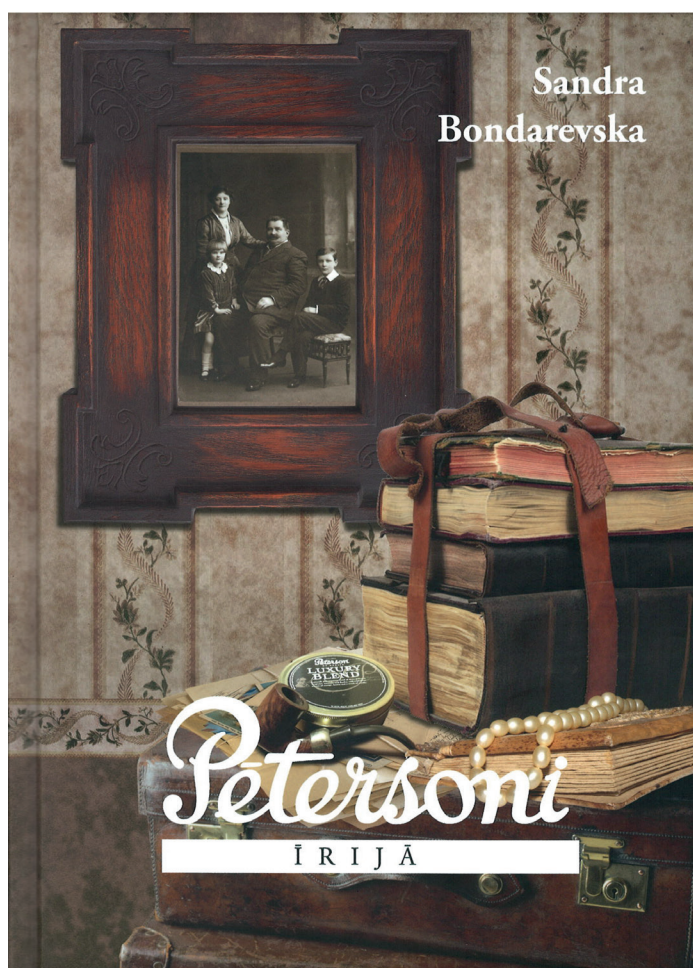
Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
marketing@leta.lv
+371 – 672 225 09
www.leta.lv

Atvērsim jaunu grāmatu!

Sandra Bondarevska. Pēteroni Īrijā. Laika Grāmata, Rīgā, 2019

Sandras Bondarevskas pamatīgais pētījums, kas ietverts saistošā kultūrvēsturiskā stāstā par leģendārajām Kārļa un Konrāda Pēteronu personībām, viņu dzīvi un darbību Latvijā un Īrijā, akademiķi Jāni Stradiņu citējot, “katrā ziņā var kļūt par kultūrvēsturiski ļoti vērtīgu pieminekli. Protams, Īrijas aspektā galvenais varonis ir “pīpju” Kārlis Pēterons, taču vispārējā aspektā (īpaši Latvijā) – tomēr “kūdras” Konrāds Pēterons.” (Akad. J. Stradiņš konsultēja autori grāmatas tapšanas periodā). Grāmatā atklāti arī daudzi mazāk zināmi, kā arī pavisam nezināmi vēstures fakti. Interesanti, ka Pēteroni bijuši vieni no pašiem pirmajiem latviešiem Īrijā, ieradušies tur aizvadītā gadsimta sākumā. Grāmata katrā ziņā rosinās daudzus latviešus šai zemē padziļināti interesēties par savu tautiešu vēsturiskajām saitēm ar “Zaļo salu”, kas tagad kļuvusi par ļoti daudzu latviešu mājvietu, kā arī popularizēt Latviju Īrijā un citās valstīs.

S. Bondarevskas pētījums un savāktais fotoarhīvs par latviešu



Pēteronu ieguldījumu laikā, kad īri cinījās par neatkarības atgūšanu no britu impērijas, jau ir guvis ievēribu arī Īrijas vēsturnieku vidū. Ar atsaucēm tapušas vairākas publikācijas īru medijos, piemēram, īru vēsturnieks Sam McGrath 2016. gadā publicējis plašu aprakstu, kas pieejams arī elektroniski – <https://comeheretome.com> Grāmata veidota kā nopietns pētījums ar personu rādītāju un vērēm, kā arī ar vietvārdu skaidrojumu, kas ceļ šī darba vērtību. Izveidots arī Pēteronu dzimtas koks.

S. Bondarevska devusi arī lielu ieguldījumu latviešu dzīvesstāstu izziņāšanā Īrijā un kapavietu saglabāšanā, un šai darbā viņai palīdzējuši daudzi cilvēki, ko autore nosaukusi vārdā savas grāmatas ievadā un kam no sirds pateicas, kā pašu pirmo nosaucot Pēteri Elfertu, Latvijas vēstnieku Īrijā laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam.

Grāmata ir vizuāli ļoti, ļoti pievilcīga, ar daudz un interesantām fotoliecībām, par ko paldies māksliniecei maketētājai **Santai Siliņai**.

Grāmatu atvērsim Dublinā, Latvijas vēstniecībā
23 Fitzwilliam Place, Dublin 2, D02 EK77

š. g. 25. maijā plkst. 12, klātesot autorei, māksliniecei un izdevējai – laikrakstu “Laiks” un “Brīvā Latvija” redaktorei Ligitai Kovtunai.
Visi mīļi lūgti uz šo sarīkojumu!

Jau iepriekš pateicamies vēstniekam Jānim Šilim un padomniecei Edītei Mednei par atsaucību un atbalstu, lai mēs visi kopā varētu nosvinēt šīs lieliskās grāmatas atvēršanas svētkus!

Un vēl – fināncējumu grāmatas iespiešanai piešķīra Latvijas Valsts Kultūrkapitāla fonds, pēc tam, kad izdevniecība bija deviņas (!) reizes “startējusi” tā konkursos. Autore un māksliniece strādāja *pro bono*... Izdevējai neizdevās par šīs grāmatas nozīmību pārliecināt nedz PBLA Kultūras fonda, nedz Ārlietu ministrijas ekspertus, kas lemj par finansējuma piešķiršanu projektiem, kas saistīti ar diasporas aktivitātēm.

Ieskatam – fragments no Sandras aizraujošā stāsta un foto.

Ar pilnu atbildības sajūtu varu apgalvot, ka Kārlis Pēterons ir pats pirmais ievēribas cienīgais latvietis Īrijā, un viņa uzvārds vēl šodien lasāms Dublīnas uzņēmuma Kapp&Peterson nosaukumā. Viņš ieradās Zaļajā salā aizpagājušā gadsimta otrajā pusē. Pēterona pīpju ražotnes pētnieks, skots Džims Lili un kalifornietis Gerijs Malmbergs, Starptautiskā Pēterona pīpju kluba vadītāji, uzskata, ka tas noticis ap 1876. gadu. Šo gadskaitli apstiprina arī citi avoti, piemēram, Dublīnas britu policijas ieraksti, kas tika sagatavoti 1915. gadā.

Vēl pirms pāris gadiem par Pēteronu un viņa ģimeni bija zināms pavisam maz. Patiesību sakot, par viņa dzīvi nebija zināms nekas. Pēc dažiem dokumentiem varēja vien noteikt, ka Kārlis Pēterons ir latvietis, ka viņa senči nāk kaut kur no Jelgavas puses, jo šur tur pavidēja Mītavas nosaukums.

Slavu Īrijā un pasaulē Pēterons ir ieguvis ar saviem pīpju konstrukciju jaunievedumiem, un tie aprakstīti diezgan plaši. To, ka Pēterona izgudrojums nav mazsvarīgs, apliecina pat ražotnes Kapp&Peterson konkurenti. Piemēram, viens no vecākajiem nozares uzņēmumiem Iwan Ries&Co Amerikas Savienotajās Valstīs pavisam atklāti ziņo: “Brāli Fridrihs un Heinrihs Kapi no Nirnbergas, kuru elegantais tabakas uzņēmums Dublīnā darbu uzsāka 1865. gadā, varēja tikai sapņot par to, ka reiz kļūs par leģendu. Taču pavisam drīz viņu ražotnē ienāca Kārlis Pēterons ar savu jaunievedumu, un ātri vien jaunās pīpju konstrukcijas kļuva populāras visā pasaulē”.

Dublīnas dienvidu rajonā Salinogenā, kur atrodas uzņēmuma ražotne un kur vēl joprojām tiek



Konrāds Pēterons 1920. gadā

ražotas pīpes pēc mūsu novadnieka aizpagājušajā gadsimtā izstrādātajām shēmām, pavisam nesen bija iekārtots muzejs. Tas gan vairāk bija veltīts paša izgudrojuma – Pēterona pīpes – vēsturei un mazāk te bija atrodams ziņas par Pēterona personību un viņa dzimtas lomu Īrijas vēsturē. Tagad jaunās muzeja mājvietas otrajā un trešajā stāvā Dublīnas centrā Nasaustritē otrajā un trešajā stāvā tiek veidota plaša ekspozīcija, kur ikviens varēs iepazīties arī ar Pēterona dzīvesstāstu.

Vācot, krājot un apkopojot sākumā pavisam skopās ziņas, dokumentus un citus materiālus par uzņēmīgo latvieti, ar katru brīdi vairojās pārlicība, ka Kārļa Pēterona dzīvi nekādā gadījumā nevar skatīt atrauti no notikumiem un kopējā vēsturiskā fona, kāds attiecīgajā laikā valdīja Īrijā un Latvijā.

Vai Kārlis Pēterons bija tikai turīgs cilvēks, izgudrotājs un uzņēmuma Kapp&Peterson līdzīpašnieks un direktors jeb arī goda vīrs, kas bija gatavs dot savu artavu mītnes zemei un tās cilvēkiem? Kādas bija viņa attiecī-



bas ar dzimteni Latvijā? Vai Pēteronam bija ģimene? Kur tagad ir viņa pēcteci? Un vai maz viņa īstais vārds bija Kārlis jeb Charles, kā viņu vēl joprojām sauc īri? Vai Pēteroni bija iesaistīti īru brīvības cīņās? Atbildes uz šiem un vēl daudziem citiem jautājumiem atradīsiet šajā grāmatā. Tā stāsta ne tikai par Kārli Pēteronu, bet arī par visu Pēteronu dzimtu tās vairāku Pēteronu paaudžu atstātajām pēdām Zaļajā salā.

Grāmatas galvenie varoņi ir pats pīpju meistars un uzņēmuma

Kapp&Peterson līdzīpašnieks un direktors Kārlis Pēterons, viņa brāļadēls, kūdras ieguves tehnoloģiju inženieris Konrāds Pēterons un organizācijas Amnesty International nodaļas dibinātāja Īrijā, Kārļa Pēterona meita Izolde Pētersone. Tā ir dzimta, kas 125 gadu laikā paveikusi daudz, un viņu veikums Īrijā ir ievēribas cienīgs.

Gandrīz neticama tika uzzieta Kārļa Pēterona dzimta vieta Latvijā. Tas bija kāds nejausi starptiem papīriem atrasts ielūgums,



Sandra Bondarevska un Pēteris Elferts pie Konrāda Pēterona kapavietas

aicinot piedalīties Indriķa un Grietas zelta kāzās, kas plānotas Zaļeniekos “Klijēnu” mājās 1896. gada oktobrī. Šis arī bija pats pirmais pavediens, trausla saikne starp Īriju un Latviju, kas vēlāk pārvērtās necerēti plašā faktu klāstā.

Pa mazai kripatai kopā savāktie fakti, secinājumi, laimīgas nejaušības un neticama cilvēku atsaucība ir palīdzējusi tapt šim stāstam.

Viena no epizodēm Pēteronu dzimtas izziņāšanas laikā, kas notika 2012. gada jūlijā beigās...

Pēc ciemošanās viesmīlīgajā Ratmaines/Ratgāras Amnesty International nodaļas vadītājas Almutas Šleperes mājā dabūju Izoldes Pētersones krustmeitas Anas Breidijas telefona numuru.

“Viņa noteikti varēs vairāk pastāstīt par Izoldi, jo Breidijus Izolde līdz mūža galam uzskatīja par savu ģimeni. Viņiem noteikti ir arī daudz fotogrāfiju,” toreiz apgalvoja Šleperes kundze.

(Tupinājums sekos)



SALLIJA BENFELDE

Nacionālās Elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) rīkotajā Latvijas Televīzijas vadības konkursā par valdes priekšsēdētāju padome nolēma iecelt Latvijas zaļu ražotāja "Olainfarm" mārketinga tirgus datu analītiķi Eināru Gielu, bet LTV valdes locekļa digitālās attīstības un saturā jautājumos amatam padome izvēlējās XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku izpildītājiem Evu Juhņeviču. Ne vienam, ne otram nav pieredzes darbā ar medijiem.

Izcils "profesionālisms"

Vislielāko neizpratni par NEPLP lēmumu izraisīja Eināra Giela iecelšana amatā, jo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 65. pantā ir skaidri noteikta prasība, ka par sabiedriskā medija valdes locekli var apstiprināt personu, kurai ir "vismaz piecus gadus ilga profesionālā pieredze plašsaziņas līdzekļu jomā vai uzņēmumu vadībā." E. Giels neatbilst šī likuma prasībai, jo viņš nav darbojies plašsaziņas līdzekļu jomā un nekad nav vadījis uzņēmumu, par ko NEPLP mājaslapā var pārlicināties ikviens, izlasot tur ievietoto Giela CV. Augot sabiedrības, žurnālistu un arī politiķu neizpratnei par šādu izvēli, NEPLP paziņoja, ka Giels ir labākais kandidāts no visiem, kas piedalījušies konkursā sabiedriskās televīzijas vadītāja amatam. Vēl vairāk, NEPLP vadītāja Dace Ķezbere izteicās, ka viņai personīgi Eva Juhņeviča likusies vairāk piemērota LTV vadītājas amatam, bet tomēr balsojusi par Gielu, jo "viena sieviete virs diviem vīriešiem" tā īsti nederot. Sašutums par šādu dzimumu diskrimināciju bija milzīgs, un atliek vien piekrist ārlietu ministra Edgara Rinkēviča Facebook kontā rakstītajam, ka tādi kritēriji ir divkārt pārākums – gan Latvijas Darba likuma, gan starptautisko normu neievērošana saistībā ar dzimumu diskrimināciju. Varu vien piebilst, ka, manuprāt, jau sen ir redzams, ka Dace Ķezbere darbojas kā arhaiska padomju laika nomenklatūras pārstāve, kuŗa rūpīgi ir iemācījusies jēdzienus "cilvēktiesības" un "preses brīvība", bet kuŗai tie ir sveši pēc būtības.

Ar vārdu sakot, no 28. marta, kad NEPLP paziņoja par konkursa rezultātiem, līdz svētdienas vakaram, 7. aprīlim, kad tapa šis komentārs, notikumi ir sekojuši cits citam gluži kā lavīna. Bet NEPLP vairākkārt ir publiski paudusi, ka konkursa rezultāti netiks atcelti un jauns konkurss netiks rīkots, savukārt E. Giels intervijās radio, televīzijām un presē ir spoži pierādījis, ka nezina un nesaprot nedz mediju specifiku, nedz to, kā atšķiras komercmediji no sabiedriskajiem medijiem. Klausoties Giela sevis slavināšanu un patiesībā nožēlojamās atbildes uz jautājumiem, atliek vien atcerēties no jau bijušā politiķa Andra Šķēles sacīto – „meklējiet lielāko kretīnu” – šī frāze 2006. gadā tika nosaukta par gada spārnoto teici-

nu un nu jau ir folklorizējies, to parasti lieto, kad vajadzīgs kāds, kuŗš neko nejdz un ar kuŗu varētu labi manipulēt.

Jāpiebilst, ka gluži satriecoša bija E. Giela saruna ar žurnālistu Frederiku Ozolu raidījumā "Uz līnijas" kanālā Rīga TV24. Jaunais LTV vadītājs acīm redzami apstulba, kad žurnālists pavaicāja, vai sabiedriskajam medijam jābūt demokrātijas sargsunim. Bija skaidrs, ka Giels kaut ko tādu dzird pirmo reizi, un, brītiņu palusējies, viņš sāka kaut ko vāvulot, ka nav jau jārunā par suņiem, bet par to, ka sabiedriskajam medijam ir jārāda tas, kas visvairāk patīk un ko grib redzēt skatītāji...

dera atlaišanu, Giels vispirms plāno saprast, kas tieši ir noticis, un tāpēc vēloties vispirms ar viņu izrunāties. Gandrīz tūlīt pēc Giela Radio intervijā sacīta vismaz desmit LTV žurnālisti sociālajos tīklos paziņoja – ja Gundars Rēders tiks atlaists, viņi iesniegs atlūgumu. Arī LZA pēc savu biedru aptaujas viņu vārdā vēlreiz nāca klajā ar aicinājumu NEPLP un Eināram Gielam: "Latvijas Satversme nosaka, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, kā arī paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta. Latvijas Televīzijas (LTV) valdes priekšsēža

Sprādzienam līdzīgu efektu radīja TV3 raidījuma "Nekā personīga" žurnālistu paziņojums pēc raidījuma svētdien, 7. aprīļa vakarā: "Mēs gribam veltīt dažus vārdus mūsu kollegām Latvijas Televīzijā. Mēs zinām, kā jūs jūtaties. Jo pirms nedaudz vairāk nekā 10 gadiem mēs bijām jūsu vietā. Drīz pēc tam, kad raidījumā "de facto" demonstrējām stāstu par to, kā Šķēles un Šlesera sabiedrotie organizēja balsu pirkšanu Jūrmalā, mūs, vienkārši runājot, "noņēma no trases". Tobrīd Latvijas Televīzijas vadībā bija Edgars Kots, kuŗš nu vada Šķēles un Šlesera kontrolēto laikrakstu "Diena". Gundara Rēdera

NEPLP ir neatkarīga. Par padomes sastāvu balso Saeima, katru padomes locekli faktiski ir atbalstījusi kāda Saeimā pārstāvēta partija. Tāpēc runāt par pilnīgu padomes neatkarību diemžēl ir vismaz smieklīgi. Te arī slēpjas politiku iespēja manipulēt ar padomes sastāvu, un jau sen kārtība, kādā to apstiprina, bija jāmaina. Interesanti, ka par konkursu klusē Saskaņa, Zaļo un zemnieku savienība (LZS) un arī Nacionālā apvienība (NA), kuŗas par šo NEPLP sastāvu ir balsojušas, kaut gan mazliet citā sastāvā. KPV LV nostāja nav īsti skaidra, lai gan tā dēvētās jaunās partijas ceļ trauksmi, bet par Jauno Vienotību laikam jāteic, ka tā pa pusei ir atjaunojusies un mainījusies, jo šajā jautājumā piedrošies "ienācējiem" Saeimā.

Politikas aizkulisēs runā, ka šādā konkursa iznākumā ir ieinteresēta KPV LV, kuŗas priekšsēdētājs Artuss Kaimiņš pastarpināti esot saistīts ar Gielu. Iespējams, ka tā ir, jo Saeimā sākusies tirgošanās vairākos jautājumos. Proti, vienīgā koalīcijas partija, kuŗa vēl nav piekritusi atbalstu pārējo koalīcijas partiju atbalstītajam Egilam Levitam Valsts prezidenta amatam, ir tieši KPV LV. Vēl koalīcijā būs diskusijas, kuŗu Eiropas Parlamenta deputātu jau pēc vēlēšanām virzīt eirokomisāra amatam. KPV LV nav lielu izredžu tapt ievēlētiem un viņiem nav ambīciju sava saraksta deputātu, ja tāds būs, ieteikt šim augstajam amatam. Tādēļ ļoti iespējams, ka KPV LV izmanto situāciju, lai apmaiņā pret atbalstu Egilam Levitam panāktu tādu sabiedriskā medija vadītāju, kuŗš būtu didāms un virzāms pēc vajadzības.

Šobrīd izskatās, ka drīzāk britu premjere Terēza Meja atkāpsies no sava amata, nekā NEPLP piekritīs rīkot jaunu konkursu vai Einārs Giels pats sapratis, ka viņš neko nesaprot. Atliek cerēt, ka ģenerālprokurors un prokurātūra pamanīs likuma pārkāpumu.

Tiesa gan, mazs cerību stariņš pavīdēja svētdienas vakarā, jo minūtes divdesmit pēc "Nekā personīga" žurnālistu paziņojuma Giels informēja Latvijas Radio, ka nepiedalīsies, kā bija plānots, pirmdienas raidījumā "Krustpunktā". Varbūt farmācijas datu analītiķis beidzot sapratis, ka tablešu pārdošana un to saskaitīšana un sabiedriskā televīzija ir pilnīgi atšķirīgas lietas?

Pēc tam, kad pirmdien, 7. aprīli, Aidis Tomsons Latvijas Radio žurnālistu vārdā aicināja NEPLP atcelt konkursa rezultātus, abi jaunievēlētie LTV valdes locekļi beidzot atkāpās no amata. Tomēr nekas nav beidzies. NEPLP noliedz jebkādu savu atbildību un runā par "linča tiesu", vai būs jauns konkurss, nav zināms. Savukārt Saeimas politiķi vērsīsies Saeimas Juridiskajā birojā, lūdzot izvērtēt, vai NEPLP darbībā ir bijuši kādi likuma pārkāpumi. Arī LZA gaida atbildi uz savu iesniegumu no ģenerālprokurora.



Protesti

30. martā Latvijas Žurnālistu asociācijas (LZA) valde savā paziņojumā pieprasīja rīkot jaunu LTV valdes locekļu konkursu. Bet "lavīnu" pamatīgi iekustināja 2. aprīli raidījuma "1:1" tiešraides vadītājs, žurnālists Gundars Rēders, kuŗš raidījumu beidza ar personīgu aicinājumu NEPLP pārskatīt konkursa par LTV vadību rezultātus: "Es uzskatu par savu pienākumu pateikt sekojošo: NEPLP par sabiedriskās televīzijas valdes priekšsēdi ir iecēlusi kandidātu, kuŗš pēc būtības neatbilst augstām izvīrtām prasībām. Viņam nav nopietnas pieredzes vadošā amatā, nav pieredzes mediju darbā". Rēders arī sacīja, ka iemesli šādam padomes lēmumam varētu būt vairāki, tostarp neprofesionālitate, necieņa pret televīzijas darbiniekiem, skatītāju politiskā pasūtījuma izpilde vai "kārtējā noderīga idiotisma izpausme". "Es domāju, ka visos atbilstošos variantos ir daļa taisnības, un, lūk, šādā "labā" pārvaldībā LTV darbojas tālāk informatīvā kara apstākļos ar pārlicināto mazāko budžetu Eiropas Savienībā", puda žurnālists.

Jaunieceltais LTV vadītājs intervijā Latvijas Radio nekavējās norādīt, ka Rēdera personīgā viedokļa izteikšana sabiedriskajā telpā ir uzskatāma par ētisko normu pārkāpumu un, lai lemtu par tālāko rīcību, piemēram, Rē-

deram izraudzītā Eināra Giela šodien intervijā Latvijas Radio paustais viedoklis, ka LTV raidījuma vadītājs Gundars Rēders ir pārkāpis žurnālista ētiku, jo TV tiešraidē izteicis viedokli par Giela nepiemērotību augstajam amatam, rāda, ka līdztekus vadītāja un mediju jomas pieredzes trūkumam, Gielam nav izpratnes par vārda brīvību un tās robežām. Likums par Presi prasa atdalīt viedokli no ziņām. Raidījumā "1:1" tas tika izdarīts. Pārmetumi par ētikas neievērošanu arī ir nevietā, jo kollegas Gundara Rēdera paziņojums ir atbildīga žurnālista paziņojums par sabiedriskā medija vājināšanu un tas ir svarīgi visai sabiedrībai. Iespēja izmantot sabiedriskā medija ēteru ir ne tikai liela privilēģija, bet arī atbildība. Tā ietver pienākumu neklusēt par klaju sabiedrības interešu neievērošanu. (...)

Arī vairākas Saeimā pārstāvētās partijas, kā Jaunā konservatīvā partija, Jaunā vienotība un Attīstībai/Par!, jau publiski paudušas savu neizpratni par šādu NEPLP izvēli un vēlas dzirdēt no padomes lēmuma pamatojumu. Tikmēr NEPLP vadītāja Dace Ķezbere rīkoja tikšanos ar LTV augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem un redaktoriem, tomēr tikšanās laikā netika kļiedētas darbinieku bažas par Giela kvalifikāciju amatam.

vieta par Ziņu dienesta vadītāju tika iecelts Mareks Gailītis, kuŗš nu ir palīgs bijušajam Rīgas vice-mēram Andrim Amerīkam. Dažādām smalkām administratīvām metodēm LTV vadība mūsu darba apstākļus padarīja neciešamus un bijām spiesti agrāko darbavietu pamest. Nerunāsim par elli, kam izgāja cauri žurnāliste Ilze Jaunalksne, kad nevis valstij, bet dažiem ekonomiskiem grupējumiem lojāli dienestu cilvēki noklausījās un pēc tam nopludināja viņas telefonsarunas," sacīja žurnālists.

"Nereti izskan, ka komercmedijiem ir izdevīgi vāji sabiedriskie mediji. Mēs uzskatām, ka profesionāla un godīga konkurence ceļ kopējo žurnālistikas kvalitāti. Un laba žurnālistika ir īpaši nepieciešama tādai jaunajai demokratijai, kādā joprojām ir Latvija. Pēc vēlēšanām daudzi priecājās, ka politikā ieplūst jaunas asinis, kas vienmēr ir labi. Bet, ja šajā situācijā jaunie tiesiskuma un vārda brīvības garantī Saeimā un valdībā noskatisies, kā asinis tiek nolaistas sabiedriskajam medijam, tas būs noziegums," viņi puda un piebilda: "Viena no būtiskām neatkarīgas Latvijas pamatvērtībām ir nevis saplosīti un politiku kontrolēti, bet neatkarīgi un spēcīgi mediji."

Kuŗš dirīgē "parādi"?

Likumā noteiktā politiskā neatkarība nebūt nenozīmē, ka



BIRUTA EGLĪTE

Ceļojums uz Austrāliju manā dzīvē ieņem īpašu vietu un droši vien tā arī paliks nekad neaizmirstams un nepārspēts. Arī tur sastaptie cilvēki – spilgti un vienreizīgi, tik ieinteresēti Latvijā notiekošajā, ar savu viedokli par ikvienu procesu un norisi Tēvzemē. Visbiežāk uzdotais jautājums: kas tagad būs ar publicētajiem uzvārdiem čekas kartotēkā, kāds skandāls vai jukas sāksies utt. Arvien atbildēju, ka notiks nekas, jo kartotēkas publicēšana vēl nenozīmē ļaunus nodarījumus, ka vispirms tie jāpierāda, lai vērstos pret kādu personu un nosodītu to. Padomijā dzimušajiem ir labi pazīstama "pierakstīšanas" indeve: ja trūka kāda druska līdz plāna izpildei, ciparus vienkārši palielināja, ja čekas darbiniekam nesanāca uzdotais aģentu skaits, pierakstīja savus paziņas un kaimiņus, kas par šo faktu pat nenojauta. Šādu gadījumu netrūkst arī pašreizējās atklāsmēs par čekas kartotēku.

Bet tas nebūt nenozīmē, ka čeka nestrādāja, informāciju neievāca, gaisu nejauca. Un latviešus ar latviešiem nenaudoja. Sevišķi Latvijas latviešus ar trimdas sabiedrību.

Par laimi, man tiešā veidā ar čekū nav nācies saskarties, taču nu jau netrūkst visdažādāko atmiņu stāstu, piedzīvojumu izklāstu un metodikas analīžu šajā sakarā, kas labi darbojoties joprojām. Kultūras cilvēku vidū tāpēc radies aizsardzības reflekss: netici sliktai ziņai, kamēr neesi to pārbaudījis. Varbūt tā tikai čekas palaista ūdens duļķošanai.

Austrālijā ciemojoties, dzirdēju pieminam Biezaišu vārdu. Adelaidē tas ne ar ko labu nesaistījās: pievākuši un aizveduši uz Latviju Adelaides mūzeja krājumus, ļoti vērtīgus, Rīgā tie iemesti slāpjos pagrabos un gājuši bojā.

Sausisijos, sagaidīju, kad uz Latviju atbrauc ciemos Ingrida Biezaite, viena no kuplās dzimtas pārstāvēm (tobrīd vēl nezināju, ka daļa no dzimtas dzīvo tepat Latvijā), un aicināju viņu to lietu pārbaudīt.

Timeklī viss izskatījās labi: 1996. gada 6. augustā Margarita Biezaite ieradusies Rīgā, Rakstniecības un mūzikas muzejā (RMM), ar kuŗu jau labu laiku uzturējusi saikni, un atvedusi līdz 10 tonnas (!) muzejam paredzētu eksponātu. Viņi abi ar dzīvesbiedru Ēriku jau uzreiz pēc Atmodas lēmumi, ka Latviešu mūzikas krātuves vērtības, ko abi vākuši vairāk nekā 35 gadus, būtu jāved uz Latviju, jo **te tie būtu visplašāk pieejami latviešu sabiedrībai, atvērti pētniecībai un vislabāk saglabājami.** Margarita vairāk nekā 20 gadus pārzināja arī Adelaides Latviešu muzeju. 1995. un 1996. gadā Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) Prezidija sēdēs tika vairākkārt izskatīts jautājums par Mūzikas krātuves un daļas Adelaides Latviešu muzeja materiālu pārvietošanu uz Latviju un atbalstīts Margaritas Biezaites priekšlikums nodot tos Raiņa Literātūras un mākslas mū-

zejam, tagad Rakstniecības un mūzikas muzejam. Tā izvēle nav nejauša. Biezaiši apmeklēja un apskatīja daudzus muzejus Latvijā – sagatavošanās periods bija nopietns un vairāku gadu garumā.

RMM krājumu galvenā glabātāja tolaik bija Anna Egliena, kas ar nozari saistīto cilvēku vidē un visā Latvijas sabiedrībā bija liela autoritāte un muzeja lietās atzīta speciāliste. Biezaišiem ar viņu izveidojās labs kontakts, radās savstarpēja uzticība un nepieciešamais atbalsts.

Diemžēl Ēriks Biezaitis (dzimis 1911. gada 30. maijā) eksponātu pārvešanas mirkli nesagaidīja. Viņš mira 1994. gada 18. decembrī Adelaidē.

Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē (LAAJ) muzeja vērtību pārvešanai uz Latviju piešķīra daļu nepieciešamo līdzekļu (protokols 5 – 96, Adelaide, 14.05.1996.; LVA fonds F 2158 1-V, 18. lpp.), taču ievērojamu summu sedza pati Margarita.

Eksponātu pieprasījumu lapās pārliecinājāmies, ka interese par Biezaišu kolekcijām ir pat ļoti liela, ka, pateicoties tām, top arī ne viens vien raidījums, ka Latvijā Biezaišus piemin joprojām ar dziļu cieņu un pateicību. Biezaišu Latviešu mūzikas krātuves notis plaši izmantoti atskaņotājmākslinieki. Ventis Zilberts un Ingus Pētersons ir sagatavojuši pat īpašu koncertprogrammu, tās pēta arī mūzikas vēsturnieki. Biezaišu uz Latviju atgādātie materiāli regulāri piedalās dažādās izstādēs.



No kreisās: Jānis Avotiņš (no Kalamazū) un Ēriks Biezaitis Mūzikas krātuvē Adelaidē 1988. gadā ap 7. janvāri

Latviešu organizāciju apvienība sarīkoja Adelaidē atvadu mielas. LAAJ Prezidijs viņai pasniedza pateicības rakstu. Margarita pati veica materiālu iesaiņošanu kastēs, pati sagatavoja sarakstus un kārtoja citas formālitātes, kas prasīja vairāk nekā gadu pacietīga darba.

Priekšstats par Margaritas paveikto un abu dzīvesbiedru lielo mūža darbu rodas, skatoties filmiņu, kas uzņemta RMM vēsturē lielākā dāvinājuma saņemšanas



M. Biezaite un mašina ar tilpni, kuŗā Austrālijas bagātība, pie muzeja ēkas Pils laukumā 2. 1996. gada 6. augusts // Foto: Gunārs Krauze



Margarita Biezaite Mūzikas krātuves atklāšanas dienā Raiņa muzejā Rīgā 1998. gada 18. maijā

trālijas Latviešu materiālu krājuma daļas tiks saglabātas vienkopus kā vienota kolekcija, kuŗa raksturo trimdas latviešu dzīves norises Austrālijā. Pateicības vārdi un ziedi Margaritai. Filmiņa nav gara, tā joprojām atrodama RMM archīvā un ir apskatāma Lasītavā. Muzeja direktora vietniece krājuma darbā Ineta Antone to bija sameklējusi un parādīja mums savā datorā.

Pateicībā par mūža ieguldījumu kultūras vērtību saglabāšanā 1998. gadā Margarita Biezaite apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Līdz pat Margaritas aiziešanai Mūžībā 2007. gadā viņas sadarbība ar muzeju nepārtrūka.

Mūs interesēja redzēt arī Biezaišu atvestos krājumus, kā tie tagad izskatās. Nevaru iepriecināt tos, kas runā un izplata baumas par slapjiem pagrabiem. Tādu tur nav. RMM šobrīd gan atrodas pagaidu mītnē Rīgā, Tērbatas ielā 75, kur krājumi nokļuva pēc ugunsgrēka Rīgas pili. Taču Biezaišu atvesto dāvinājumu ugunsgrēks nekādi nav skāris.

Vērtīgākā un unikālākā neapšaubāmi ir Ērika Biezaiša paša personīgi veidotā latviešu mūzikas kolekcija, kuŗu zinātāji uz-

skata arī par pilnīgāko. Tā aptver aptuveni 500 latviešu autoru darbus – notis, kas rakstītas gan ar roku, gan drukātas, skaņuplates, grāmatas, sarakste, magnetofona un video ieraksti. Katra vienība ir aprakstīta un rūpīgi noglabāta kartona vāciņos vai mapē. Muzeja Mūzikas vēstures vadošā krājuma glabātāja Dana Filipsonē mums to visu laipni izrādīja.

Otra dāvinājuma daļa ir dažādi piemiņas priekšmeti no Adelaides muzeja krājuma (tieši tā te arī rakstīts), ordeņu un nozīmīšu kolekcija, kas tiek glabāta speciālā seifā. Arī te katrai nozīmītei, zīmotnei vai ordenim klāt pamatīgs apraksts. Savukārt īpašos lavandas maisos glabājas tautas tērpi un Latvijas armijas formastērpi. Te atrodami arī dokumenti, fotoattēli, sarakste un rokraksti – materiāli par rakstniecību, mākslu, teātri, par latviešu kaŗavīriem, latviešu dzīvi svešumā, kuŗi uz Adelaidi bija atceļojuši no dažādām pasaules vietām un stāsta par latviešu likteņiem laikmetu griežos, pavisam 3537 vienības.

(Turpinājums 9. lpp.)

Biezaiši, un kā dzīvo mīti

Par trimdas mantojuma likteni

(Turpināts no 8. lpp.)

Vēl ir Margaritas Biezaites kolekcija, kas ietver vēstules, rokrakstus un citus dokumentus. Krātuves telpu rotā divas brīnišķīgas fotogrāfijas: skaista, jauna sieviete tautastērpā – Margarita Biezāite un stalts Latvijas armijas virsnieks – Ēriks Biezaitis.

Pavisam mūzeja krātuvē iegrāmatoti, aprakstīti un digitalizēti, tātad ievadīti elektroniskajā mūzeja priekšmetu uzskaites sistēmā MUPUS – 33 101 no Austrālijas atvestā kultūrvēsturiskā vienība, bet darbs vēl turpinās. Turklāt šobrīd Lāvijā tiek veidots mūzeju kopkatalogs, kuŗā pamazām iekļausies arī Biezaišu vedums. Biezaišu sarūpētās kolekcijas atrodas valsts aizsardzībā, tās nedrīkst ne pārdot, ne mainīt, ne kā citādi sadalīt.

Jau pieminēju, ka RMM pašreiz atrodas pagaidu telpās. Jau šogad Latvijas mūzeju vērtības pārcelsies uz Pulka ielu pie Dzeģuķalna, kur tiek būvēts mūzeju

krātuvju komplekss – tur paredzētas telpas ar speciālu režīmu un pavisam citiem plašumiem un ērtībām vērtīgajiem eksponātiem, vairākām izstāžu zālēm un citām iespējām.

Pagaidu lasītava Terbatas ielā nav sevišķi plaša. Tajā ir gan papīra katalogs, gan elektroniskais, kuŗā lasītavas vadītāja Madara Skudra mums, kā ikvienam apmeklētājam, izrādīja, kā orientēties un sameklēt vienu vai citu priekšmetu. Kad būs gatavs kopkatalogs, to varēs šķirstīt arī internetā.

Gribējam zināt, vai no Adelaides atvestie mūzeja eksponāti kādu arī interesē, vai tos pieprasa pētnieki, vai tie tiek citādi izmantoti. Eksponātu pieprasījumu lapās pārliecinājāmies, ka interese par Biezaišu kolekcijām ir pat ļoti liela, ka, pateicoties tām, top arī ne viens vien raidījums, ka Latvijā Biezaišus piemin joprojām ar dziļu cieņu un pa-



Biezaišu dzimtas kaps Ogres kapos 2017. gada 3. augustā

teicību. Biezaišu Latviešu mūzikas krātuves notis plaši izmantoto atskaņotājmākslinieki. Ventis Zilberts un Ingus Pētersons ir sagatavojuši pat īpašu koncertprogrammu, tās pēta arī mūzikas vēsturnieki. Biezaišu uz Latviju

atgādātie materiāli regulāri piedalās dažādās izstādēs. Uzzinājam, ka daži eksponāti pašreiz tiek gatavoti izstādei Alūksnē.

Ēriks Biezaitis pārbedīs Ogres kapsētā, kur guļ arī Margarita un viņu dēls Austris. Margaritas un

Ērika Biezaišu vārdi ierakstīti Latvijas kultūrvēsturē uz visiem laikiem, par viņiem lasāms enciklopēdijās un citos uzzīņu krājumos.

Vēl tikai varu piebilst, cik labi, ka manis dzirdētā sliktā ziņa izrādījās sagudrota, lai pūstu miglu acīs. Uzturoties Adelaidē, man nebija iespējas ielūkoties mūzejā. Tas jau gadiem stāvēt aizslēgts, jo pēc Biezaišiem neesot neviena, kas spētu šo darbu tik rūpīgi un pamatīgi turpināt, kaut arī Adelaidē dzīvo vitāli, darbīgi un latvietību prasmīgi saglabājuši latvieši jau vairākās paaudzēs. Tātad kūsā arī aktīva gara un kultūras dzīve, sevi apliecina talantīgas personības, kuŗu vārdi un darbi būtu saglabājami kultūrvēsturē, aizrit sarīkojumi, no kuŗiem daudzi būtu jāpatur īpašā atmiņā – mūzejā. Tātad eksponāti gandrīz ik dienu klauvē pie durvīm, meklēdami glābiņu no aizmirstības.

IN MEMORIAM

AGRĪTA AUSMA DREIMANE

15.06.1926. – 28.03.2019.

Talsi ir ļoti skaista pilsēta. Kalni un ezeri kā Dieva apsolījums par visu skaisto cilvēkiem pilsētā palīdz viņu domās, vārdos un darbos apliecināt Dieva dotās svētības.

Ābeļzaru aizsegā, it kā paslēpusies no svešu ļaužu acīm, Sauleskalnā ilgu gadu dzīvoja Dr. Med. Agrita Ausma Dreimane. Svētot un apliecinot humānisma un altruisma jēgu, viņas dvēseles dāsnums un mīlestība sasniedza ne tikai dzīves ceļā sastaptos cilvēkus, bet arī dzīvniekus, kuŗus viņa mīlēja tikpat ļoti, cik ziedus.

Agrita gaismu izstaroja tālu, radot īstu un patiesu siltumu, tāpēc nu šķiet, ka ir kļuvis tumšs. Jo naktī uz 28. martu viņa devās pie saviem mīļajiem Aizsaulē.

Agrita Ausma Dreimane dzimusi 1926. gada 15. jūnijā. Neparastais vārds viņai iedots pēc tēva Anša Dreimaņa gribas. Viņa piedzimusi agri no rīta, tāpēc vārdā tā arī likts – Agrita. Ansis Dreimanis tolaik bija Talsu ģimnazijas direktors, 1942. gadā, kad tuvojās krievu armija, dodoties bēgļu gaitās, bērniem viņš vēlējās: “Nemiet līdzī grāmatas, svešumā neviens mūs negaidīs, bet jums būs jāmacās. Līdz pat 82. sava mūža gadam viņš bija Minsteres latviešu ģimnazijas direktors. Tēva garaspēks caurvij Agritas darbīgo mūžu, kas, tāpat kā tēva, aprāvās 28. martā.

Laikam ir jāpiedzimst agri no rīta, lai paspētu izdarīt tik daudz laba. Tāpat kā rīta gaisma, Agrita nebija milīga kā pusdienlaika silta saule, viņa vairāk līdzinājās spīgtam rīta vējam.

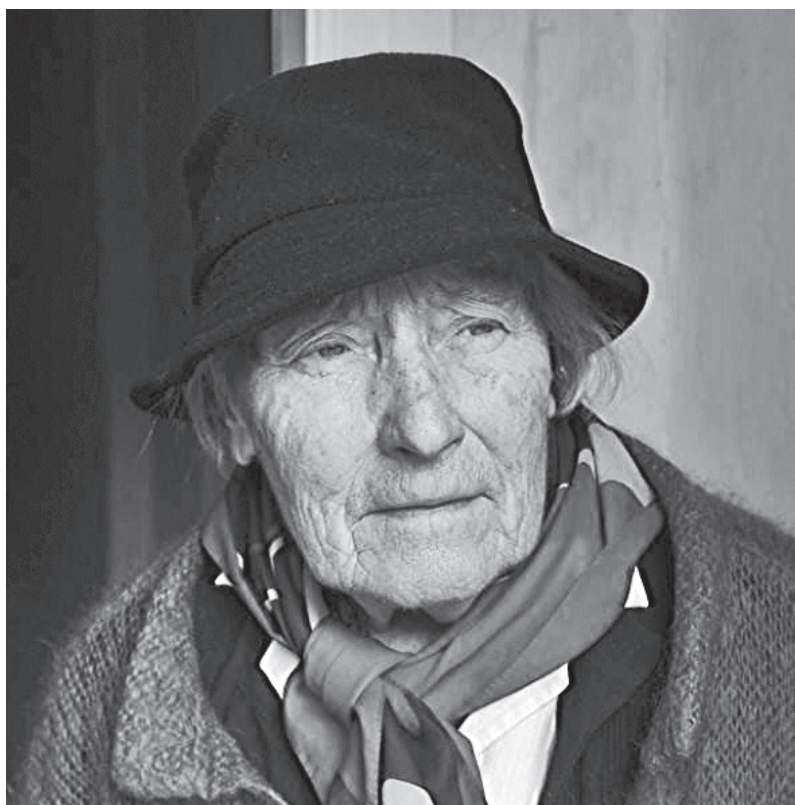
Neraugoties uz bēgļu gaitu grūtībām, viņa pabeidza studijas un kļuva par ārsti Vācijā, kur vēlāk izveidoja savu privatpraksi.

Studiju laikā, 1947. gadā, Baltijas Universitātes *Aula Magna* pagrabā, pulcējoties 30 studentēm, tika dibināta studenšu korporācija *Spīdola*. Agrita bija viena no šīm studentēm.

Dr. Med. Agrita Ausma Dreimane jau tolaik tika cienīta un mīlēta ne tikai kā ārste. Viņa nesamierinājās ar nekārtību ne valodā, ne darbos. Laikrakstam *Brīvā Latvija*: “Esmu gan mediķe, nevis valodas speciāliste, bet mēģinu mātes valodu vēl nesakropļotu runāt, arī svešā vidē dzīvot. Latviešiem vienmēr jāmeģina laikrakstos, ikdienas dzīvē un skolās rakstīt un runāt pareizu latviešu valodu. Grāmatas vēl ir pieejamas.”

Vācijā Agrita darbojās Bonnas dzīvnieku aizsardzības biedrībā un paspēja daudz palīdzēt arī Talsu slimnīcai, sūtot gan veļu, gan aparāturu un bērnu gultiņas, instrumentus un medikamentus.

Neticamā kārtā, ar gribasspēku, Vācijā viņa latviski izdeva tēva atmiņu grāmatu “Mana dzīve”, kuŗā katra lappuse stāsta par latviešu sīkstumu. Tikko Latvija kļuva brīva, 1992. gadā, Agrita atgriezās tēva mājās Sauleskalnā. Mājas atrada nolaistas, nekoptas. Soli pa solim, neatlaidīgi, cīnoties ar meistarību bieži vien nolaidīgo attieksmi, tomēr atjaunoja balto, skaisto jūgendstila namu. Trimdiniekiem viņa teikusi: “Katrs dolars ir jāved atpakaļ uz Latviju!”



Agrita ļoti mīlēja suņus. Pēdējā tikšanās reizē par sevi viņa teica tā: “Manai dvēselei vajag tikai puķes un dzīvniekus.”

1998. gadā dzīvnieku patversmē “Ausma”, vienu no pirmajām ārpus Rīgas, ar saviem spēkiem un līdzekļiem dibināja Agrita Ausma Dreimane. 2017. gadā patversmē dāvināja Talsu novada pašvaldībai. Visu šo laiku no saviem līdzekļiem maksāja par patversmes apsardzi, veterinārsta pakalpojumiem, elektrību.

Nav saskaitāms, cik daudziem cilvēkiem, suņiem un kaķiem ir palīdzēts. Viņa mēdza būt asa pret tiem, kas nolaidīgi izturējās pret dzīvnieku un cilvēku dzīvi-

bām un cieņu. Un pateicībā sirsnīga pret visiem, kas nesavtīgi tiem palīdzēja.

Mēs iepazīnāmies pirms dažiem gadiem. Viņa bija uzglabājusi dokumentus un liecības par manu vectēvu Jāni Saulīti, mācītāju, kuŗš bija viņu iesvētījis. “Mācītāja Saulīša mazmeitiņa” – tā mīļi es tiku saukta. Mēs nekad nerunājām par patriotismu, jo latviskums un Tēvzemes mīlestība bija viņas domās, vārdos un darbos tik dabiski kā gaiss, ko elpojam. Esmu Agritas kundzei bezgalīgu pateicību parādā par tām dzīvu atmiņu stundām un sirsniņu, ko viņa man veltīja. Tās dod garaspēku un nu arī pie-

nākuma godu būt viņas drauga vārda cienīgam.

Pēdējā Agritas vēlēšanās bija sarūpēt Latvijas Televīzijas tiešraidē dzirdēto sprediķi par žēlastību. “Dievs mums dara daudz vairāk nekā mēs viens otram” – tā viņa teica. Sprediķi Torņakalna Rīgas Lutera evaņģēliski luteriskajā baznīcā tai februāra svētdienā teica mācītājs Linards Rozentāls. Viņa vēlējās ar to dalīties. Lai mācītāja vārdi ir kā Dieva mīlestības ceļamaize mīļajai Agritas kundzei, kuŗa bija un atmiņās vienmēr būs “neparasta melodija Viņa lielajā simfonijā”, savā labestībā daloties ar visiem mums.

“Iedomājieties! Kā tas izklausītos, ja mēs Dieva žēlastības vietā sacītu – Dieva piemīlība, mīļums, milīgums. Vai šie vārdi atbilst mūsu ierastajai Dieva bildei? Ka Dievs ir piemīlīgs, milīgs. Ja ne, tad kaut kas varbūt ir jāmaina mūsu priekšstatā par Dievu. Tur kaut kas nesaskan. Cita starpā, latīņu valodā grieķu vārds ir izteikts kā *gratis*. Skan līdzīgi kā grācija. Dievs ir gracioss – lūk, arī šāds Dieva aspekts. Bet *grazie* itāliski ir *paldies*. Tā ir otra vārda “žēlastība” nozīme – pateicība. Viņš ir pateicīgs. Parasti šķiet, ka mums tikai jābūt Viņam pateicīgam. Bet, izrādās, Viņš pats ir. Tikai uzreiz nav skaidrs, par ko. Vai tiešām par to, ka mēs esam? Vai tiešām Viņam ir prieks par cilvēku? Lūk, kāda neparasta melodija Viņa lielajā simfonijā. Un vēl arī trešā nozīme – labvēlība un rūpes. Viņam mēs rūpam. Viņš pret mums ir labvēlīgs. Viņš vēl mums labu,” tā teica Agrite...

Inga Saulīte

Keiptaunas latviešu skolai gada jubileja



Teju pirms gada Dienvidafrikas pilsētā Keiptaunā darbu uzsāka latviešu skola "Ozoliņi". Skoliņa tapa, lai bērni nezaudētu latviešu valodu un radītu kopības un ģimenes sajūtu. Tajā latviešu valodu apgūst 16 skolēni, viņus māca trīs brīvprātīgie skolotāji. Skolā cer, ka līdzekļu skolas uzturēšanai pietiks un ka finansiāli palīdzēs arī Latvija, lai skolai nodrošinātu atsevišķas telpas.

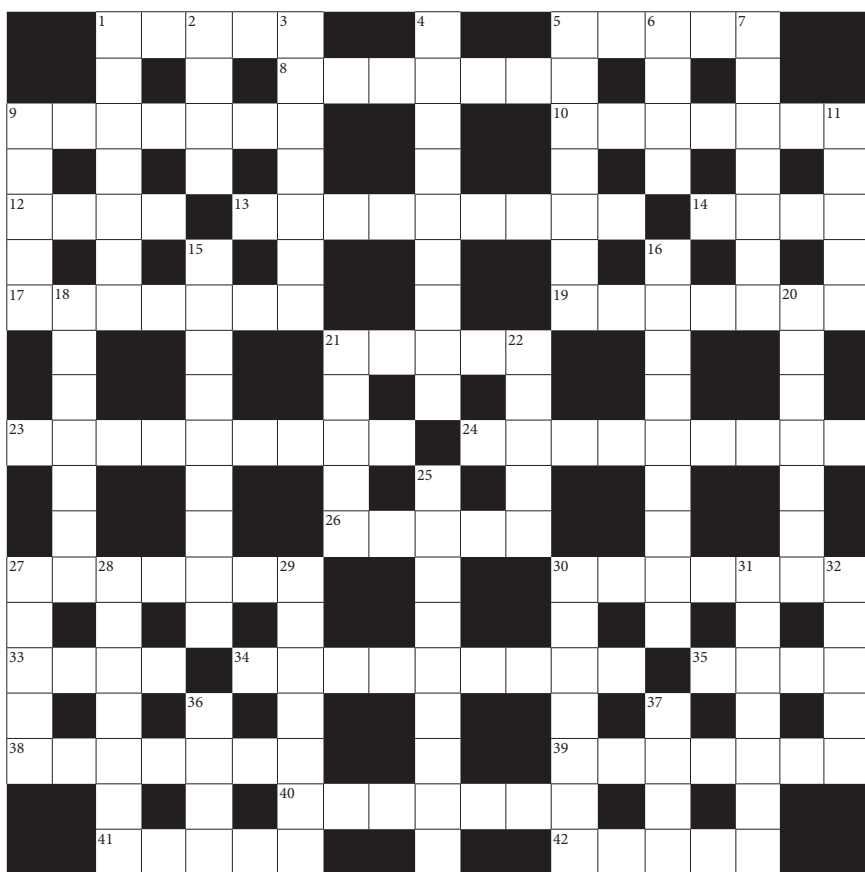
Šobrīd bērni nāk uz latviešu skoliņu divas reizes mēnesī, nodarbības tiek pasniegtas 2 līdz 6 un 10 līdz 13 gadu veciem bērniem. "Mazie latviski saprot daudz,

bet runāt ir grūti, bet lielle pārsvarā jau zina daudz vairāk, spēj noturēt sarunu un dažādi pat raksta. Tādēļ mazie mācās krāsas, ciparus un vienkāršas frāzes, bet lielle jau apgūst rakstīšanu un stāstu stāstīšanu. Mazajiem materiālus veido pašas skolotājas Kristīne Kruzmane-Adams un Ieva Matuszewski, jo tikai mēs pašas zinām, ko mūsējie zina un ko nezina," skaidro viena no skoliņas dibinātājām Evija Vlada. Mācību programmu veidot apņēmušas skolotājas pašas, nevis vadās pēc timekļa vietnē "Māci un mācies" pieejamās programmas un temām. Skolas gads

Dienvidafrikā sākas janvārī, nevis septembrī. "Bērni šeit skolās ir pieraduši pie nedaudz citādām metodēm, tāpēc mazajiem ir grūti sēdēt un mācīties, daudz labāk der spēles un rotaļas. Dienvidafrikā jau no sagatavošanas klases mācās vēl divas papildu valodas – isiXhosa un afrikandu, bet skolā pamatvaloda ir angļu, tapēc latviešu valoda ir viena no četrām, kurā bērni mācās," stāsta Evija. "Pāri valodas un tradīciju mācīšanai mēs cenšamies bērniem radīt kopības sajūtu, ka viņi šeit nav tādi vienīgie, ka mēs esam ģimene un mums ir sava valoda."

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA



11. Pūču dzimtas putns. 15. Sanitāri pasākumi lipīgu slimību izplatīšanās novēršanai. 16. Minerāls – kālija un magnija chlorīda dubultsāls. 18. Ostas pilsēta Kanādā. 20. Bieži sastopama, raksturīga. 21. Pagalmi. 22. Virieša vārds (septembri). 25. Z. Skujiņa romāns. 27. Kaķu dzimtas dzīvnieks. 28. Pilsēta Indijas austrumos. 29. Vertikāla šachta pazemes komunikāciju vizuālai kontrolei. 30. Zari vai stumbri ar diviem žuburiem. 31. Norvēģu polārpētnieks (1861-1930). 32. Viegls, jautra satura priekšnesums. 36. Itāļu režisors, aktieris (1901-1974). 37. Trauks maizes mīklas gatavošanai.

Krustvārdu mīklas (Nr. 13) atrisinājums
Līmeniski. 1. Sanda. 5. Broce. 8. Kolonna. 9. Pamatot. 10. Luidors. 12. Lotē. 13. Pergamīns. 14. Eive.

Līmeniski. 1. Divmastu buru kuģis ar taisnām burām abos mastos. 5. Zupas. 8. Zemeslode. 9. Šaujāmā ieroča stobra kanāla diametrs. 10. Sīrijas galvaspilsēta. 12. Zodiaka zvaigznājs. 13. Čemurziežu dzimtas lakstaugi. 14. Kallu dzimtas lakstaugs. 17. Kazrags. 19. Vulkāniskais masīvs Armēnijas kalnienē. 21. Parīzes piepilsēta. 23. Galvenā pazīme. 24. Ēdienreize. 26. Angļu polārpētnieks (1868-1912). 27. Vijīgas, atsperīgas. 30. Katoļu garīdznieku virstēpi. 33. Priežu mežs. 34.

Nesteidzīgi gājieni. 35. Masas mērvienība angļu mēru sistēmā. 38. Skice, uzmetums. 39. Īss baleta, kinofilmas scēnārija saturs izklāsts. 40. Noslēguma josla, kas atdala sienu no jumta. 41. Lašveidīgo kārtas zivs. 42. Aina.
Stateniski. 1. Divdiģļlapju kļases augs (nezāle). 2. Upe, kas veidojas, satekot Stendei un Rindai. 3. Secīgs pārskats. 4. Novada centrs Vidzemē. 5. Dēla sieva. 6. Alkoholisks dzēriens. 7. Valdemārpils agrākais nosaukums. 9. Ģints kopiena skotiem un iriem.

17. Staieri. 19. Ararats. 21. Nante. 23. Barkarola. 24. Komentāri. 26. Ariks. 27. Pedants. 30. Mākonis. 33. Alus. 34. Reveranss. 35. Kivi. 38. Traperi. 39. Liktori. 40. Lietuva. 41. Amata. 42. Steki.
Stateniski. 1. Sumatra. 2. Nota. 3. Aktieri. 4. "Fornarina". 5. Balanda. 6. Osis. 7. Erotika. 9. Pulsts. 11. Skečs. 15. Pentagons. 16. Pastnieks. 18. Tīraine. 20. Tugriki. 21. Nelga. 22. Egons. 25. Piekrāpta. 27. Prast. 28. Daugava. 29. Sterila. 30. Masalas. 31. Nairobi. 32. Skiti. 36. Mesa. 37. Okte.

ĪSZIŅAS

Iecavas kultūras namā 24. aprīlī notiks iedzīvotāju sapulce „Par novada pilsētas statusa noteikšanu Iecavai”. Iecava vēsturiskajos avotos pirmo reizi minēta jau 1492. gadā. Vērtējot pēc Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteiktajiem kritērijiem, Iecava šodien atbilst pilsētas statusam, jo no novada 9 008 iedzīvotājiem 5 759 mīt tieši Iecavā. Iecava ir novada izglītības, kultūras, tūrisma, sporta un komercdarbības centrs ar attīstītu infrastruktūru un ielu tīklu. Arī Koknese vēlas iegūt pilsētas statusu.

Kuldīgā nosvinēja tautā iemīļotā aktiera un Latvijas patriota Ēvalda Valtera 125 gadu jubileju. Rātslaukumā pie viņam – Kuldīgas Goda pilsonim – veltītā vides objekta Ē. Valters pie galdiņa ar tējas tasi rokās, pulcējās visi, kam nozīmīga šī izcilā vīra piemiņa.

Ārvalstu ekspertu žūrija noteikusi 2019. gada labāko restorānu Latvijā. Tas joprojām ir Vincents (Rīga), bet labākais šefpavārs ir Valters Zirdziņš ("Valtera restorāns", Rīga). Par TOP 3 labākajiem jaunajiem restorāniem atziti: Max Cekot Kitchen (Rīga), Chef's corner (Rīga) un H. E. Vanadziņš (Cēsis).

Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš parakstījis līgumu ar Saldus tehnikumu par sadarbību audzēkņu un personāla apmācībā, lai sekmētu profesionālās vidējās izglītības programmas "Civīlā drošība un aizsardzība" vispusīgu apgūšanu un kvalifikācijas "Kiberdrošības tehnikas" iegūšanu.

Valkas novadpētniecības muzejā atklāta 19. Valkas novada mākslinieku darbu izstāde "Sirds acis", kur iespējams iepazīties ar 39 autoru – esošo un bijušo novadnieku – darbiem. Pārstāvēti dažādi žanri: glezniecība, fotografija, keramika, medaļu māksla, koktēlniecība, kollāžas, tekstilijas u. c.

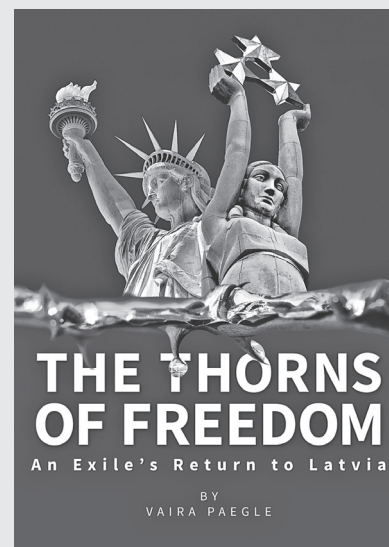
Liepājas muzejā atklāta izstāde "Mežģiņu šarms un noslēpumi. Francijas un Eiropas mežģiņu pavedieni no 16. gs. līdz mūsdienām. Tā tapusi sadarbībā ar Francijas institūtu Latvijā, Francijas izstāžu kuratori Annu Kamiņi (Anne Camilli, sabiedrība Musée À la Carte) un Rundāles pils muzeja, Tukuma muzeja, Jēkabpils vēstures muzeja un Liepājas kultūras pārvaldes atbalstu. Liepājā ir mežģiņu ražošanas uzņēmums "Lauma", kas būtiski ietekmējis pilsētas ekonomisko dinamiku.

Ogres Vēstures un mākslas muzejā pulcējās projekta "Kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība Daugavas ceļā" pārstāvji. Projekta mērķis ir saglabāt un attīstīt Daugavas krasta nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu – Krustpils pili, Kokneses viduslaiku pilsdrupas un sanatoriju "Ogre". Tas tiek īstenots ar Kultūras ministrijas atbalstu, un kopējās izmaksas pārsniedz 4 miljonus eiro, no kuriem 1,3 miljoni ir Eiropas Reģionālā fonda fināncējums.

Īsziņas sagatavojusi Valija Berkina

Laika grāmata ceļā pie jums!

VAIRA PAEGLE



Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās vai sazinoties ar redakciju.

Interesenti ASV to var iegādāties, nosūtot čeku par USD 25,- t.sk. pasta izdevumi

Rasmai Adams
 114 4th Ave NW,
 Largo, FL33770
 USA

"LATVIJAS GRĀMATA"



SIA "L. Grāmata"
 Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
 Tālr. +371 67223294
 Tālrunis +371 67227248
 E-pasts: lgramata@lgramata.lv

DVF PAVASARĀ PILNSAPULCĒ

Sestdien, 9. martā, Daugavas Vanagu fonds Lielbritānijā lauku īpašumā *Straumēni* pulcējās pavasara pilnsapulcē, kurā piedalījās vairāk nekā 40 biedru un delegātu. Bija prieks redzēt vairākas jaunas sejas nodaļu delegātu vidū. Īpašs pagodinājums bija par Latvijas vēstnieces Apvienotajā Karalistē Baibas Bražes līdzdalību. Viņa savā apsveikumā pateicās Daugavas Vanagiem un Vanadzēm par patriotisma uzturēšanu un labdarību. Vēstniece arī aicināja ikvienu iesaistīties vēstniecības informācijas izplatīšanā par Latvijas pilsoņu tiesībām un statusu pēc *Brexit*.

Pilnsapulces dalībnieki saņēma arī apsveikumus no Daugavas Vanagu organizācijas priekšsēža Gunāra Spodra un no Vanadzju priekšnieces Klāras Mētras. Palīdzības vīņiem abi!

DVF priekšsēdis Aivars Sinka sniedza pārskatu par 2018. gada darbību, kas lielākoties tika veltīta Latvijas Simtgadei. Valdes locekļi sniedza ziņojumus par paveiktajiem darbiem, un nodaļu pārstāvjiem arī bija iespēja pastāstīt par savas nodaļas panākumiem. Īpaši izcēlās Bradfordas nodaļa, kurās valdē ievēlētās tikai dāmas, kas ar lielu sparību ve-



No kreisās pirmajā rindā: Aivars Sinka, Ilze Grickus, Karoline Zobens-East, Irēne Novadniece, Dace Dundure-Kluce, Anna Poindere, Edīte Brauele. Otrā rindā: Miks Vizbulis, Māris Pulkstenis, Krišs Ligērs, Mārcis Jansons, Uldis Reveliņš. Zanes Jansones nebija klāt

do pasākumu kalendāru, iesaistot vietējos latviešus.

Saimnieciskos ziņojumus sniedza Pēteris Pētersons, Anglijas uzņēmuma "LWT Trading UK Ltd" valdes priekšsēdis un Ilze

Grickus – SIA "Anglijas DVF viesnīcas *Radi un draugi* valdes priekšsēde. Anglijas uzņēmums turpina augt, bet vēl nav saņiegts tāds peļņa līmenis, kādu DVF valde vēlētos redzēt. Rīgas viesnīca turpina no savas peļņas, kas 2018. gadā pārsniedza budžetēto, to atbalstīt, kas apsveicami, ņemot vērā, ka darbinieki ir strādājuši neziņas apstākļos, jo viesnīcas pārdošanas sarunas vēl nav beigušās. Darbinieki turpina darbu, pateicoties izpilddirektorei Margaritai Platacei.

Ziņojumus sniedza arī par sadarbību ar Eiropas Latviešu apvienību (Karoline Zobens-East), Latviešu izglītības fondu Lielbritānijā, Latviešu dokumentācijas centru un arhīvu, kā arī par Okupācijas muzeju (Inese Auziņa-Smita).

Katrā pavasara pilnsapulcē trīs Fonda valdes locekļiem ir jāatkāpjas no amata, bet var atkārtoti kandidēt. Šoreiz atkāpās Karoline Zobens-East, Uldis Reveliņš

un Māris Pulkstenis, kurš pirms sešiem mēnešiem atvietoja Rūdolfu Šulcu, kas savu darbību valdes ģimenes un darba apstākļu dēļ nevarēja turpināt. Pēc trīs gadiem jāpārvēlē arī Revīzijas komisija.

Dace Dundure-Kluce, Karoline Zobens-East un Uldis Reveliņš tika ievēlēti DVF valdē, un Māris Pulkstenis, Irēne Novadniece, Zane Jansone un Anna Poindere – Revīzijas komisijā. Apsveicam visus!



Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālruna!

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīsiet Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.
Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-
Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm. **Atlaides atkārtotām reklāmām.**

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:

Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka, nr.: LV60UNLA0050018705154, vai, sūtīt naudu vai čeku *Brīvās Latvijas* atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis, Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.**

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?



www.latviesiem.co.uk

BRĪVĀ LATVIJA

Jaunākā informācija arī mūsu
sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija

www.twitter.com/briva_latvija

www.brivalatvija.lv

NEKROPOLE

PERSONU, MOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info

arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.

Šis ir unikāls projekts, kuram nav analoga pasaulē.
Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi,
ap kuru viss griežas, liekot Latviju.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kurš gan darīs, ja ne mēs paši?!

www.nekropole.info

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SVARCĒLĀJA KOCHA
"PACEĻ" EIROPAS
ČEMPIONES TITULU

Gruzijas pilsētā Batumi risinās Eiropas čempionāts svarcēšanā. Dāmām svara katēgorijā līdz 59 kilogramiem Eiropas čempiones titulu nosargāja Latvijas svarcēlāja Rebeka Kocha, summā pacēlot 221 kilogramu, tuvāko konkurenti apsteidzot par septiņiem kilogramiem.



Rebeka Kocha raušanā pacēla 101 un grūšanā – 120 kilogramus.

"Ar rezultātu neesmu apmierināta, jo gribēju sasniegt rekordus, uz kuŗiem gāju. Ar treneri pēc tam runājām par imeošiem un to, pie kā jāpiestrādā. Ceru, ka treniņos izdosies izlabot kļūdas un pasaules čempionātā būšu vēl spēcīgāka. No vienas puses raugoties, labi, ka tas notika Eiropas čempionātā, jo varam visu izdarīt, lai būtu gatavi uz planētas meistarsacīkstēm. Tāpat labi, ka tie gājieni, kuŗus neizdarīju, netraucēja uzvarēt un varu priecāties par čempiontitulu. Ir par ko priecāties un par ko bēdāties, bet viss vēl priekšā. Pirmais čempiontituls deva lielāku gandarījumu nekā otrs," stāstīja Kocha.

Šajā svara katēgorijā startēja arī Daniela Ivanova, kuŗa ieņēma 17. vietu. Latviju Eiropas čempionātā pārstāvēs arī Artūrs Plēšnieks, Ritvars Suharevs, Vadims Koževņikovs, Armands Mežinskis un Jānis Griškovs.

ZEM BASKETBOLA
GROZIEM EIROPAS KLUBOS

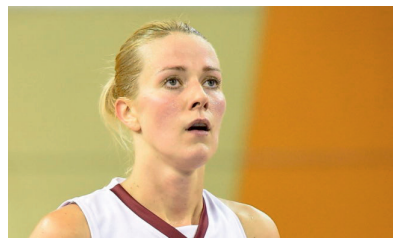
Latvijas sieviešu basketbola izlases saspēles vadītāja **Elina Dikeulaka** guva 26 punktus, palīdzot



Vroclavas *Šlenza* komandai iekļūt Polijas čempionāta pusfinālā.

Šlenza ceturtdaļfinālā ceturtajā spēlē savā laukumā ar rezultātu 77:70 (26:18, 19:13, 19:21, 13:18) pārspēja Bidgoščas *Artego*, seriā līdz trim uzvarām gūstot panākumu ar 3:1. Dikeulaka šajā spēlē laukumā pavadīja 37 minūtes un deviņas sekundes, iemeta trīs no pieciem divpunktu metieniem, sešus no deviņiem tālmetieniem un divus no trim soda metieniem.

Latvijas izlases basketboliste **Aija Putniņa** ar 12 punktiem palīdzēja Miškolcas DVTK komandai iekļūt Ungārijas čempionāta pusfinālā.



Miškolcas komanda izbraukumā ar rezultātu 69:49 (18:9, 21:9, 17:15, 13:16) pārspēja Budapeštas *NKE-Csata* basketbolistes, seriā līdz divām uzvarām iegūstot rezultātu 2:0. Putniņa šajā spēlē laukumā pavadīja 27 minūtes, grozā raidīja piecus no astoņiem divpunktu metieniem un divus no trim soda metieniem, bet aizmeta garām savu vienīgo tālmetienu.

SASNIEDZ PASAULES
REKORDU VIENAS JŪDZES
SKRĒJIENĀ

Iepriekšējo četru gadu sekmīgākais un rosiģākais vecvieglatlēts –

Santa Monikas vieglatlētikas klubā vidusdistanču un gaŗgabalu skrējēju veterāns, 89/90 gadu grupā, (dzimis 1928. gadā) **Guntis (Gunnar) Linde** no Losandželosas dienvidrietumu priekšpilsētas Venises, Kalifornijā, kādu laiku nebija piedalījies sacensībās.



Tagad viņš nolēmis atgriezties aktīvo rindās, pirmo "uzbrukumu" plānojot ASV vēl joprojām ļoti populārajam Vienas jūdzes (1609.347 m) skrējienam. Februārī viņš piedalījās *USATF* Dienvidkalifornijas apvienības (*Southern California Association – SCA*) rīkotajās gadskārtējās vecvieglatlešu telpu meistarsacīkstēs brīvdabas laukumā, t. s. *Indoor Meet Outdoors*. Sliktos laika apstākļos (vēja, lietū) spēcīgā beigu spurtā distancē pabeidza 9:42.9 minūtēs. Tas ir ne tikai jauns ASV rekords, par 1:09.9 minūti (!) uzlabojot līdzšinējo rekordu – 10:52.98 min., ko pirms 10 gadiem – 2008. gada 2. augustā Judžinā, Oregonā, bija sasniedzis tobrīd 91 gadu vecais Bills Lauderbeks, bet ir arī par 47.91 sekundēm labots pašreizējais pasaules rekords – 10:30.9 min., ko pirms vairāk nekā 10 gadiem – 2008. gada 18. jūnijā Melburnā, Austrālijā, bija spējis tobrīd 90 gadus vecais austālietis Pīters Braumbills. Lindes nupat, 90 gadu vecumā, sasniegtais jaunais rekords ir arī par 13,59 sekundēm ātrāks nekā pašreizējais, vēl oficiāli neapstiprinātais vienas jūdzes skrējiens ASV un pasaules telpu rekords – 9:56,58, ko 2008. gada 29. martā Bostonā, Masačūsetsā, ASV 2008.

gada nacionālajās telpu meistarsacīkstēs, bija sasniedzis tobrīd 90 gadus vecais amerikānis Orville Radžers. (Pēc *Latvija Amerikā*)

VAI ZUBKOVS ATDOS
MEDAĻAS?

Kā jau ziņojām, Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) apstiprinājusi 2014. gada Soču Olimpisko spēļu bobsleja sacensību rezultātus, kas latviešu pilotam Oskaram Melbārdim nozīmē zelta iegūšanu četriniekos un bronzas saņemšanu divniekos. Zelts četriniekos līdz ar to pienākas arī Melbārža stūmējiem Daumantam Dreiškenam, Jānim Strengam un Arvim Vilkastem, kamēr Dreiškenam tiek arī bronza divniekos.

Medaļu pārdale notiek pēc Aleksandra Zubkova diskvalifikācijas un viņa rezultātu anulēšanas. Tiesa, pats Zubkovs, kuŗš ir bijušais Krievijas Bobsleja federācijas prezidents, negrasās atdot medaļas. Krievijas Bobsleja federācija paziņojusi, ka darīs visu, lai Starptautiskajai Olimpiskajai komitejai atdotu Aleksandra Zubkova medaļas, aģentūrai TASS apliecināja organizācijas jaunā vadītāja Jeļena Aņikina. "Esmu saņēmusi Krievijas Olimpiskās komitejas vēstuli. Federācija saprot, cik svarīgi ir atgriezt visas medaļas un apbalvojumus. Lai gan nekādu juridisku līdzekļu mums nav, darīsim visu iespējamo, lai tiktu sasniegts pozitīvs rezultāts," sacīja Aņikina.

PARABOBSLEJS

Latvijas parabobslejists Alvis Brants Leikplesidas trasē ASV izcīnīja ceturto vietu pasaules čempionātā.

Par pasaules čempionu tikmēr tika kronēts kanadietis Lonijš Bisons, kuŗš četru braucienu summā par 0,86 sekundēm apsteidza britu Koriju Mapu. Savukārt trešais bija zviedrs Sebastians Vestins. Pēc veiktajiem pirmajiem diviem braucieniem Brants bija trešais,

bet turpinājumā viņš sasniedza tikai sesto un vienpadsmito rezultātu, kas lika noslēgumā ieņemt dalītu ceturto vietu. No uzvarētāja viņš atpalika 1,72 sekundes, kamēr no godalgoto trijnieka latvieti šķīra 0,1 sekunde. Kopumā startēja 13 sportisti.

AUTOSPORTS

Latvijas rallijkrosa pilots Jānis Baumanis no *Stard* komandas pasaules rallijkrosa čempionāta (*World RX*) sezonas pirmajā posmā Abū Dabū iekļuva finālā, kuŗā sasprindzinātā cīņā ierindojās piektajā vietā. Reinis Nitišs pusfinālā piedzīvoja avāriju un sacensības noslēdza 12. vietā.



Baumanis, iekļuvis finālā, finišēja ceturtais, taču par noteikumu pārkāpumu trasē, saišinot kādu tās likumu, ierindojās piektajā vietā. Pēc pirmā posma Baumanim ir 21 punkts, kas viņam dod trešo vietu.

DAŽOS VĀRDOS

• **Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK)** novērtēšanas komisija apmeklējusi Itālijas pilsētas Milānu un *Kortinu d'Ampeco*, kas pieteikušās 2026. gadā uzņemt Ziemas olimpiskās spēles, konkurējot ar Zviedrijas galvaspilsētu Stokholmu un Siguldu, kur zviedri vēlas sarīkot sacensības bobslejā un skeletoņā. SOK par abām kandidatūrām balsos 24. jūnijā.

• Eiropas un pasaules čempionātu bronzas medaļu laureāte brīvajā cīņā **Laura Skujiņa** beigusi sportistes karjēru. Turpmāk viņa trenēs jaunos cikstoņus.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evgāņēliskās draudzes dievkalpojums svētdien, **14. aprīli**, plkst. 13 (ar kafijas galdu un svētdienas skolu) Rīgā, Akas ielā 13. Nākamie dievkalpojumi **21. aprīli** (Lieldienu dievkalpojums), **12. maijā** (ar kafijas galdu un svētdienas skolu), **26. maijā** (bez kafijas galda un svētdienas skolas), **9. jūnijā** (ar kafijas galdu un svētdienas skolu). Iesvētes mācība: visi interesenti ir laipni aicināti pieteikties uz draudzes organizēto iesvētes mācību. Pieteikumus, lūdzu, sūtīt uz info@redraudze.lv

ANGLIJA

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

"**Straumēnos**", *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Luttermouth, LE17 6DF*, svētdien, **28. aprīli**, plkst. 10 Baltās svētdienas dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Pīterborovā, *St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN*, sest-

dien, **13. aprīli** plkst. 16 Gavēņa laika dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), *29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **21. aprīli** plkst. 11 Lieldienu dievkalpojums.

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ svētdien, **21. aprīli** plkst. 14 Kristus augšāmcelšanās svētku dievkalpojums. Piedalīsies Londonas latviešu koris.

ZVIEDRIJA

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Pūpolu svētdienas dievkalpojums svētdien, **14. aprīli**, plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Haga Kyrkogata, Gēteborgā*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Normunds Kamergrauzis, pie ērģelēm *Peter Wāgsjö*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes namā (*Haga Östergata 30*). Visi sirsnīgi gaidīti!

KRYLBO baznīcā, *Kapellgatan 6*, svētdien, **21. aprīli**, plkst. 13.30 Lieldienu dievkalpojums. Riko Latviešu

evāņģēliski luteriskā baznīca Zviedrijā sadarbibā ar Zviedru baznīcu, prāveste Zilgme Eglīte, ērģeliece *Helēne Thunberg*. *Krylbo* baznīca atrodas 7 minūšu gājiena attālumā no *Avesta Krylbo dzelzceļa stacijas*. Auto novietošana bez maksas. Pēc dievkalpojuma iespējams pakavēties pie kafijas vai tējas tases. Visi miļi gaidīti!

STOKHOLMAS Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā, *Folkungagatan 46* (pazemes vilciena pietura: *Medborgarplatsen*), svētdien, **14. aprīli**, plkst. 12 Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Bīskapu kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, pa kreisi no katedrāles galvenās fasādes, līdz pirmajām puspagraba durvīm labajā pusē. Atnākt nosvētīt savu pūpolu, kadiķu vai, ja ir vēlšanās, palmas un olīvu zaru aicina mūsu latviskās un kristīgās tradīcijas mīlošā draudze un kapelāns A. Priede

STOKHOLMAS ev. lut. draudzes Lieldienas, Kristus augšāmcelšanās svētku dievkalpojums svētdien, **21. aprīli**, plkst. 14 Somu baznīcā (*Finska kyrkan, Slotsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Kārlis Žols, pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu kup-

linās *Kristera ansamblis, Christer Wikmark* vadībā un Gerda Valatkēviča – mežrags. Pēc dievkalpojuma draudzes namā kafijas galds. Visi miļi gaidīti!

UPSALAS ev. lut. draudzes dievkalpojums Otrajās Lieldienās. Pirmdien, **22. aprīli**, plkst. 14 Vindhems baznīcā (*Vindhems kyrka, Vindhemsgatan 9, Upsalā*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Kārlis Žols, pie ērģelēm *Göran Blomberg*. Visi miļi gaidīti!

VĀCIJA

Etingenā, *Liebfrauenkirche, Lindenstr.*, svētdien, **7. aprīli**, plkst. 14 dievkalpojums. Jaunais mācītājs Rolands Eimanis un mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars pie kafijas galda.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **14. aprīli**, plkst. 11 Pūpolsvētdienas dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Eslingenā, Dienvidu baznīcā, *Suedkirche, Spitalsteige 3*, Lielajā Piektdienā, **19. aprīli** plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes pēcpusdiena.

Latviešu centrā Minsterē, *Salzmannstr. 152, 48159 Münster*, svētdien, **28. aprīli**, plkst. 10.30 latviešu ev. lut. draudzes Lieldienu atsvētes dievkalpojums. Paralēli notiek svētdienas skoliņa. Pēc dievkalpojuma kafija ar līdzatnestiem našķiem. Visi miļi gaidīti!

Memmingenā, Kristus baznīcā *Dunantstr. 8*, svētdien **28. aprīli**, plkst. 12 (!) paredzēts dievkalpojums. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, 5. maijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars senās sakristejas telpās.

Frankfurtē pie Mainas, Emmaus draudzes baznīcā, *Alt-Eschersheim 22, Frankfurt-Eschersheim* dievkalpojums **12. maijā**, **29. septembrī** un **8. decembrī** plkst. 14. Dievkalpojumu vadīs mācītājs Rolands Eimanis. Pēc dievkalpojuma – kopīgs kafijas un tējas galds Draudzes namā. Informācija par dievkalpojumiem atrodama arī Frankfurtes Latviešu biedrības mājaslapā: <http://frankfurteslatviesi.lv/dievkalpojumi>.